

Leistur fyri pensjónsskipan hjá fikimonnum

100% tryggleika?

Tí velja
fleiri og fleiri
maskinmeistarar
Mobil smyrjoliu!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Dreymurin um at sleppa við júst

Ummæli av nýggju bókini um Júst í Túni

Síða 23

Fiskimenn og ALS aftur komið á tingborð

Síða 3

Køllekipanir til skip, idnað & handlar
Hiltepumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill™
Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á fiskinum er munandi betri við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíkvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

KÄRCHER

Vit umvæla eisini

Vit eru einaumboð fyri KÄRCHER trýstspularum til idnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Frágreiðing frá Menakhem Ben Yami

Vit prenta 1. part av frágreiðingini hjá Ben Yami um fiskiskapin undir Føroyum sæð frá einum fiskimannasjónarmiði.

Síða 24

FF-blaðið og Føroya Fiskimannafelag
ynskir øllum okkara lesarum, sjófólki og samstarvsfelagum

**Gleðilig jól
og gott nýggjár**

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Tónleikur á Eysturstræti

Tað hava nógv jólahald verið hildin í hesum døgum. Eitt av teimum hugaligu varð hildið á sambýlinum Eysturstræti seinasta hósdeg. Her var tónleikaframsøsla hjá búfólki á Eysturstræti og Sólteigi, sum Sinnisbati stendur fyri. Publiktum var starvsfólk og nevndarlimir í báðum stovnum. Óll

vóru ovfarin um, hvussu væl hetta riggaði. Her vóru ungfólk, sum vísa seg at hava betri evni innan tónleik enn tey flestu.

"Venjari" er Sámal Lindenskov, sum er leiðari av Eysturstræti, og sum eisini er royndur tónleikari. Sigast kann, at her er bara væl komið burtur úr hjá teimum øllum.

Ingi Jacobsen dugdi væl at syngja. Uttast t.h. Sámal Lindenskov leiðari á Eysturstræti.

Lars Anderssen sang og las tekstir hjá Christian Fróða Ólason.

Rógvi Jacobsen er kringur við keyborðið.

Ottar Guttesen er kringur innan allan tónleik. Her spælir hann uppá.

Betur fyrivarin við Lív+

Tað er beint nú, í góðum og birgum árum, at tú skalt leggja eina ættlan, sum tryggjar tær og tínum virðilig kor í framtíðini. Hetta gert tú best við Lív+, nýggjasta tilboðnum frá Føroya Lívstrygging.

Lív+ er ein heildarloysn, ið vissar tær eftirlønina og tryggjar teg, um okkurt óvæntað skuldi hent. Lív+ fevnir um eftirløn, deyða, óarbeiðsføri og – sum nakað nýtt – eisini um hættisliga sjúku. Ring til okkara og bið um ein faldara um Lív+.

- Eftirløn
- Óarbeiðsføri
- Lívstrygging
- Hættislig sjúka

LÍV₄₀

Føroya Lívstrygging 40 ár
– álitandi trygging og eftirløn

Uppskot til samtyktar um broyting í løgtingslóg um Arbeidsloysis-trygging og arbeidsávísing

Ár 2006, 28. november, legði Kári P. Højgaard, løgtingsmaður, vegna Sjálvstýrisflokkin fram soljóðandi uppskot til samtyktar:

Heitt verður á landsstýrismannin í vinnumálum um at leggja fram uppskot um broyting í løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 um arbeidsloysis-trygging og arbeidsávísing soleiðis, at fiskimenn kunnu fáa útgjald frá ALS, tá skip teirra liggur óvirk- ið, ella fiskimenn á annan hátt eru avskornir frá inn- tøku við skipinum.

Viðmerkingar

Leingi hevur verið í um- búna at dagføra lógina um ALS, men enn er einki hent. Serliga hevur stríð staðið um støðuna hjá sjó- fólki. Lógin hóska best til umstøðurnar hjá fólki á landi, ikki til støðuna hjá teimum, sum eru knýttir at einum skipi.

Fyri at fáa útgjald úr ALS-skipanini skal fiski- maður vera endaliga upp- sagdur og farin av skip- inum.

Arbeidsbólkur hevur arbeitt við at finna fram til eina skipan, so at fiski- menn fáa ein rímligan rætt í ALS, tá teir eru ar- beidsleysir. Serliga er hetta

Kára P Højgaard.

aktuelt, tá teirra skip ligg- ur í longri tíð enn vanligt, til dømis tá tey eru til um- vælingar o.t. Hetta eru somu reglur, sum eru galdandi fyri t.d. starvs- menn, men ásannast má, at setanarumstøðurnar hjá føroyskum løntakarum eru sera ymiskar. Summi eru fastlønnt, tey hava van- liga arbeiði frá mánadag til fríggjadag og hava fasta løn. Alternativt er, at hesi ikki hava arbeiði og tí einki tilknýti til nakran ar- beidsgevara. Verandi regl- ur í lógini eru grundaðar á hesa støðu. Øvugt er tað hjá fiskimonnum. Hóast ikki uppsagdir, so eru teirra starvsviðurskifti óviss. Teimum er tryggjað løn fyri teir dagar, teir eru í vinnu, men teirra skip kann liggja í longri ella styttri tíð, og hava teir tá

ikki nakað arbeiði ella inntøku. Mest vanliga or- søkin fyri hesum eru um- vælingar, sum ofta taka longri tíð enn vanligt. Ein onnur orsök kann vera tvørrandi lønandi veiði- móguleikar. Tá eru fiski- menn í somu støðu sum onnur arbeidsleys.

Talan er helst um eina ávísar avbjóðing at orða reglurnar, so tær bæði kunnu tryggja fiskimenn og heimila ALS at meta um og steðga móguligum misbrúki. Eitt er tó greitt, verandi støða við, at sjó- fólk gjalda inn til skipan- ina, og stóru trupulleikar- nir við at fáa pening út- goldnan úr skipanini, kann ikki halda fram.

Sjálvstýrisflokkurin legði einsljóðandi uppskot til samtyktar fyri Løgtingið 3. mars 2006. Eftir at Vinnuneyndin hevði havt fund við landsstýrismann- in í vinnumálum, umboð fyri ALS og Føroya Fiski- mannafeleg, mæltu vinnu- neyndin til at funnin varð ein loysn innan verandi lógarkarmar hjá ALS og tí varð tann partur av upp- skotinum sum snúði seg um lógarbroyting strikað.

Men hetta hevur ikki verið nøkur loysn, og lög- tingið fekk fyri kortum at vita frá landsstýrismann-

inum, at lógarheimild fanst ikki í verandi lóg- gávu fyri, at fiskimenn fingi útgjald úr ALS- skip- anini, uttan at teir høvdu fingið uppsøgn. Somu- leiðis gjørdi landsstýris- maðurin greitt, at hann ikki tók nøkur stig í ár til tess at broyta lógina, tí ar- beidsorka ikki var tøk í Vinnumálaráðnum til at gera hesa uppgávu.

Hetta er orsøkin til, at sama uppskot enn eina- ferð er lagt fyri Løgtingið.

Uppskotið var til 1. við- gerð 8. desember 2006, og varð beint í vinnu- nevndina. Men undir 1. viðgerð fekk uppskotið breiða undirtøka frá ting- monnum.

Vælkomið uppskot

Tað er eingin ivi um, at hetta er eitt vælkomið uppskot. Vit hava fyrr víst á, at ein loysn hjá fiski- monum at koma inn á ALS er skipað ein "skipað upp- søgn", sum vinnuneyndin eisini vísti á tá málið var fyri fyrri ferð. Men hetta meta vit sum tað næst- besta, tí er manningin fyrst uppsøgd, so er hon meira ella minni slept á fjall.

Vit vóna, at málið kann fáa eina endaliga loysn hesa ferð.

Landsfundurin verður 29. desember 2006

Landsfundur FF's verður aftur í ár sum vanligt í Norðurlandahúsinum. Fundurin verður 29. desember og byrjar kl. 10.

Skráin verður tann, sum vit plaga at hava til landsfundir sum ársfrágreiðing, roknskapur, limagjald v.m.

Vit plaga eisini at hava ein gest at greiða okkum frá viðurskiftum, sum hava týðning fyri fiskimenn. Í ár verður tað Helgi Nolsøe, sum ar- beiðir á Fiskirannsóknarstovuni. Hann fer at greiða frá tøkni, sum kann gera tað arbeiðið lættari og tøkni sum kann gera tað, at meira kemur burtur úr.

Landsfundurin verður skipaður av sóknarfor- monnum, men fiskimenn yvirhøvur eru væl- komnir.

Teir sum hava útreiðslur av luttøkuni fáa hes- ar endurgoldnar.

Helgi Nolsøe arbeiðir á Fiskirannsóknarstov- uni. Hann fer á landsfundinum at greiða frá tøkni, sum kann lætta um arbeiðið umborð og tøkni, sum kann fáa meira burturúr tilfeing- inum.

Elektrikari til SEV

Ert tú útbúgvinn elektrikari?

Hevur tú evnir og áræði at seta teg inn í framkomna tøkni?

Klárar tú at arbeiða undir trýsti í avmarkaða tíð?

Kanst tú arbeiða sjálvstøðugt og taka røttu avgerðina tá ið á stendur?

Kundi tú hugsað tær eitt starv sum elektrikari á størsta elverkinum í landinum?

Svarar tú ja til hesar spurningar, er tað kanska brúk fyri tær á veikstreym- og teknikkdeildini hjá SEV.

Tú verður partur av einum toymi, sum hevur ábyrgd av el- tekniska útbúnaðinum á elverkunum og koblingsstøðum kring landið. Tann ið settur verður fer at verða knýttur at Sundsverkinum.

Sjálvandi hevur tú góð samstarvsevni, og dugir at mál- bera teg bæði í skrift og talu á føroyskum og donskum.

Tú hevur fyrimun um tú:

- Kennir nakað til PLC og stýringar sum heild.
- Kennir til instrumentering og mátiteknikk.
- Dugir at fáast við teldu.
- Er næmur, vælgerandi og álítandi.

Um tú hevur førleikarnar kunnu vit bjóða tær:

- Eitt sera fjølbroytt arbeiði, har tú til tíðir fer at arbeiða sjálvstøðugt
- Eitt arbeiði sum tú sjálvur er við til at tilrættaleggja.
- Møguleika fyri bæði persónligari og fakligari menning.
- Eitt gott arbeiðsumhvørvi har álit og hjálpssemi er ein dygd.

Lønin:

Lønin er grundað á handverkaraløn við einum ískoyti upp á 8% umroknað til eina fasta mánaðarløn.

Elfelagið SEV:

Felagið, tú fer at arbeiða hjá, er interkommunala Elfelagið SEV, sum tekur sær av at streymveita allar Føroyar frá og við elframleiðsluni og til endaliga brúkaran. SEV hevur uml. 150 fólk í starvi, og á deildini har tú fer at arbeiða, eru frammanundan 3 verkfrøðingar og 3 elmontørar.

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast við at venda sær til Terja Nielsen, deildarverkfrøðing ella Finn Jakobsen, deildarstjóra á telefon 346800.

Umsóknir skulu saman við avritum av prógvum og móguligum ummælum sendast Elfelagnum SEV, postrúm 319, FO-110 Tórshavn, og skulu vera SEV í hendi í seinasta lagi 2. januar 2007.

Tórshavn, tann 5. desember 2006

Elfelagið SEV

Aðalfundur

Aðalfundur verður í Norðurlandahúsinum, hósdeginn tann 28. desember 2006 kl. 10.00 við hesi dagskrá:

1. Val av fundarstjóra
2. Frágreiðing formansins um virki felagsins í farna ári
3. Framløga og góðkenning av grannskoðaðum roknskapi
4. Val av nevndarlimum og eykalimum
5. Val av grannskoðara og tiltaksmanni
6. Ásetan av limagjaldi og formansløn
7. Lógarbroyting
8. Ymiskt

Føroya Skipara- og Navigatørfelag

Haldið FF-blaðið

Havi fult álit á Óla!

Í sambandi við eitt mál, har reiðari royndi at kroysta fiskimenn at geva skipinum part fyri kryvimaskina hevur Dan R Petersen ført fram, at fiskimenn onga hjálp finga frá FF-formanninum. Vit hava prógvað, at

Hetta vildi eg sloppið undan Dan, men nú ert tú farin at draga meg inn í tína blaðskrivning ímóti Óla Jacobsen í samband við felagsformansvalið í Fiskimannafelagnum. Hettar gert tú tíverri á ein slíkan

hátt, at tað kann skiljast, sum at kílar ella ósemja eru millum Óla sum formann og meg sum næstformann í felagnum. Tí føli eg meg noyddan at svara. Nei Dan, soleiðis er slettis ikki, tvørtur ímóti.

Eisini vilt tú halda tað, at Óli brúkar felagið sum sína egna kiosk.

Men Dan, hetta skilji eg sum, at vit allir í felagsstjórnini eru nakrar bíligar lættisoppanissur. Nei takk, min gode ven Dan!

hetta er ikki rætt. Síðan roynir Dan at seta kílar millum formann og næstformann í FF í hesum máli.

Til hetta hevur Eyðun Johannesen hetta svar:

Fiskimenn kenna seg als ikki sleptar uppá fjall. Í samband við málið um kryvimaskinurnar, har tú dregur meg uppí, havi eg bert hesa viðmerking: Soleiðis sum sáttmálin

hjá FF er skipaður, er eingin ivi um, at ein og hvør roynd hjá reiðara at fáa manningina at víkja frá sáttmálanum er ógildug, uttan mun til hvat ið er undirskrivað ella ikki. Tað er sjálvsagt uppgávan hjá formanninum at taka neyðug stig í so máta. Hetta stig varð m.a. tikið við tí brævi, sum varð sent reiðarafelagnum í hesum máli, og sum førði til, at hesin trupulleiki varð greiddur.

Hetta varð gjørt í samráð við umboð fyri manning, sum var partur í hesum máli. FF hevur júst verið í samband við sama umboð fyri manningina, sum vátta, at hon ikki á nakran hátt føkir seg svíktan av FF í hesi sök.

Annars er stórt sæð sama manning við enn, so her er eingin illstøða heldur komin burturúr.

Skuldi heldur fegnast um framstiginu... Tað avgerandi er, at kryvimaskinur eru komnar umborð á skipini, og at arbeiðsumstøðurnar eru broyttar munandi til tað betra hjá fiskimonnum.

Her liggur parturin hjá FF ikki eftir, sum tað eisini er víst á í seinasta FF-blaði.

Hendan stóra lætta fegnast vit allir um. Eisini um, at hetta varð gjørt uttan at noyðast at gera á sama hátt sum við egningarmaskinuni, at manningin í fyrsta umfari kom at gjalda við niðurskurði av manningarpartinum. Eg loyvi eg mær at siga, at hetta er takkað veri formanninum og nevndini í samráðingartoganini við reiðarafelagið.

Og Dan skal ikki ákæra Óla fyri at umsita FF sum sína egna kiosk, og harvið óbeinleiðis stjórnina fyri dugnaloyssi, ella tað, sum eg kallaði lættisoppanissur. Tú skuldi heldur verið glaður fyri, at vit kláraðu at halda býtisprosentíð heldur tað enn at prutla og putla við minni góðum gitingum.

Eg havi verið næstformaður í Føroya Fiskimannafelag í 20 ár. Tað skal eingin ivi vera um, at eg havi fult álit á Óla Jacobsen sum formanni, og at eg stuðli honum til formansvalið, sum stendur fyri framman.

Og, Dan, títt lesarabráv fekk meg at siga hetta alment.

Eyðun Johannesen
næstformaður í Føroya Fiskimannafelag

Felagsstjórnin í Fiskimannafelagnum:

Aftanfryi f.v.: Sigmund Hentze, Eyðun Johannesen, Andrias Berglið og Óli Jacobsen
Framanfryi f.v.: Fríðrik Sivertsen, Sámál Poulsen og Karl Isaksen.

Kunngerð um útgjaldsdagar í 2007

Við heimild í løgtingslóg nr. 113 frá 13. juni 1997 við seinni broytingum um arbeiðsloysis-trygging og arbeiðsávísing, § 16, stk. 4, hevur stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina fyrisset:

§ 1. Fyri 2007 verður arbeiðsloysis-stuðul útgoldin fyri í alt 252 dagar.
Stk. 2. Umframnt leygar- og sunnudagar verður ikki útgoldið fyri hesar halgidagar:

- Skírhósdag (5. apríl)
- Langafríggjadag (6. apríl)
- 2. páskadag (9. apríl)

- Dýra biðidag (4. mai)
- Kristi himmalsferðadag (17. mai)
- 2. hvítusunnudag (28. mai)
- 1. jóladag (25. desember)
- 2. jóladag (26. desember)

§ 2. Henda kunngerð fær gildi frá 1. januar 2007 og er galdandi fyri alt árið 2007.

Stýrið fyri Arbeiðsloysisskipanina 14. november 2006

Alfred Petersen (sign.) formaður

/Ernst Jacobsen (sign.)

ALS hevur til endamáls at veita fíggarligan stuðul til arbeiðsleys, at virka fyri bøttum møguleikum hjá arbeiðsleysum at fáa arbeiði og at umsita arbeiðsávísing fyri føroyska arbeiðsmarknaðin. Á ALS starvast í lötuni 20 fólk. Virksemið hjá ALS er í høvuðsheitum lógarsett. Ovastu leiðsluna hevur stýrið fyri ALS, sum - eftir tilmæli frá arbeiðsgevara- og lóntakarafeløgnum á arbeiðsmarknaðinum - verður val t av Føroya Landsstýri.

Arbeiðsloysisskipanin
Postsmoga 3022 • FO-110 Tórshavn
Tel 349550 • Fax 349551
als@als.fo • www.als.fo

Hoyvíkssáttmálin hjálpir ikki skerpikjøtinum

Nógv hevur verið tosað um Hoyvíkssáttmálan, og hvussu avmarkaðan fyrimun, hann er fyri Føroyum, í hvussu er í fyrsta umfari.

Vit hava nevnt eitt lítið dømi, sum hesin sáttmáli skuldi loyst. Nevniliga tað skerpikjøt, sum føroyingar í Íslandi royna at taka við sær, tá teir eru í Føroyum at ferðast, so teir kunnu fáa ein bita heima. Hesir verða jakstraðir sum brotsmenn av íslenskum tollarum, sum náðileysir beina fyri tí minsta bógvinum.

Tað er eingin sum ivast í, at hetta ein rein beinleiðis handilsforðing, og undanfórslan um at verja móti sjúkum er bert eitt páskot.

Men sum vit frætta úr Íslandi er einki broytt her. Skerpikjøt verður framvegis tikið í tollinum, og ein kann fáa bót! Men onkur sigur at søkjast kann um loyvi í serstøkum førum til serligt endamál við serligum treytum.

So her er lítið vunnið.

Annars ætlar føroyska sjóheimsheimið í Reykjavík Ørkin at skipa fyri eini ráðstevnu um Hoyvíkssáttmálan. Hon er ætlað at vera í februar, og skal viðgera fyrimunir og vansar við sáttmálanum. Hetta er uttan iva eitt gott hugskot, at ein slík føroysk ráðstevna verður hildin heima hjá "mótpartinum". Helst frætta vit nærri um hetta.

Sjómannadagur uttan sjómenn

Jan Højgaard

Tað er ikki sørt av mót-søgn, at Sjómannadagurin verður hildin í Føroyum, meðan nógvir fiskimenn eru úti á havinum. Mítt til-mæli er tí, at borið verið so í bandi, at fiskimenn eru heima henda týðning-armikla dag. Tað kundi verið gjørt í samráð við reiðarar, ella at myndug-leikar settu fullkomiliga fiskibann henda dag. Ís-lendingar eru sera fegnir um henda dag og seta hann so høgt, at tað er ásett við lóg, at íslenski

fiskiflotin liggur henda dag.

Fleiri og fleiri fiski-menn halda, at tað er uppá tíðina, at teir fáa ein dag, har teir allir hava móguleika fyri at samlast, bæði til álvara og gaman. Tað hevði eisini verið sera høgligt, at havt tann stóra landsfundin hjá FF tá, tí tá høvdu nógvir fiski-menn verið samlaðir.

So, um undirtøka er fyri tí millum fiskimenn, eiga landsins mynduleikar at sýna okkara hart royndu fiskimönnum tann beina,

at Sjómannadagurin verður løggildaður frídagur í Føroyum.

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióútgørð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgørð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigation-útgørð	Furuno/Simrad/JRC
Navigation Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítill skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikations	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjóvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinett	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgørð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

ALT TIL ÚTRÓÐRARMANNIN

GUMMIBÁTATÆNASTAN hevur
tað, tú hevur brúk fyri

Vit hava gummibátin,
termodraktina, bjargingar-
vestin, handskarnar og
meginpartin av tí, tú
hevur brúk fyri.

Útvaldar draktir
**Úr bert
499,-**

GUMMIBÁTATÆNASTAN

31 49 13 | Mannaskarð 4 | FO-110 Tórshavn | gbt@gbt.fo | www.gbt.fo

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Óli valevni?

Dan R. Petersen

4. desember boðaði
Útvarpið frá, at Óli
Jacobsen var upp-
stillaður til formans-
valið í FF

Fyri uppstilling eru greiðar
reglur: Fínn skipsmann-

ingar ella fimm sóknarfor-
menn skulu skriva undir
uppstillingina. Lógirfelags-
ins, sum Óli fekk samtyktar
í sinari tíð, siga, at minir
menn skulu lata uppstill-
ingina inn til Ólusa um-
siting.

Ólusa umsiting tekur út,
hvørjir sleppa at velja.
Ólusa umsiting sendir
atkvøðuseðlar til veljarar-
nar. Óli avger, nær atkvøðu-
seðlarnir skulu sendast út,
men noktar at upplýsa
már, nær hetta verður.

Óli situr inni við, hvør

sleppur at velja, men
noktar már at siggja líma-
listan. Fiskimenn figgja
Ólusa propagandu. Eru val-
evnir líkastillað?

Hetta er annars demo-
krati í Ólusa hugaheimi!

Eg vil siggja svart upp á
hvítt, um uppstillingin hjá
Óla er í lagi sambært regl-
unum; antin í blóðunum
ella í brævi. Annars meti
eg hann als ikki sum val-
evni.

Forsetin í Hvítaruslandi
sigur seg eisini vera demo-
krat.

Hviderusland:

Europas sidste diktatur

Fyri at lýsa sammetingina millum Óla Jacobsen og forsetan í Hvítarus-
landi verður her endurgivi brot úr grein um Lukasjenko forseta.

I Hviderusland er præsident Lukasjenkos magt nærmest ubegrænset. Mens oppositionspolitikere, forretningsfolk og kritiske journalister forsvinder sporløst, kæmper vestlige lande en hård kamp for demokrati og menneskerettigheder i den tidligere Sovjet-republik

Af Tommy Heisz

Efter Slobodan Milosevic' fald fra den serbiske trone går Hvideruslands præsident Lukasjenko under betegnelsen 'Europas sidste diktator'. Charlotte Flindt Pedersen fra Det Danske Center for Menneskerettigheder har gennem en årrække fulgt forholdene i Hviderusland, og hun mener, at der foregår en massiv undertrykkelse af befolkningen i det store østland.

"Der sker frygtelige ting i Hviderusland. Der er masser af eksempler på overgreb på den personlige frihed, og det er ikke bare oppositionspolitikere og politiske modstandere, der bliver grebet ind over for. Det er også frie erhvervsdrivende, der gradvist bliver frataget deres frihed til at drive en virksomhed. Den eneste måde, man i dag kan få lov til at drive en forretning i Hviderusland, er ved at betale penge til præsidenten," fortæller hun.

Fængslet i KGB-kælder
De overgreb, Charlotte Flindt Pedersen taler om, er først og fremmest de mange dødsfald og mystiske forsvindinger, der i stigende grad har fundet sted, siden Lukasjenko kom til magten i 1994.

Det har først og fremmest været direkte politiske modstandere, der er fjernet fra jordens overflade, men efter spegepølse-princippet er Lukasjenko gået videre og videre. Skive for skive.

Et blandt mange eksempler var da nationalbankdirektøren udtalte til offentligheden, at hvis Hviderusland skulle have økonomien på ret køl, var der nogle samfundsforhold, der skulle ændres. Den kommentar kostede hende en tur bag tremmer. Under kummerlige forhold sad hun fængslet i kælderen under KGB's hovedkontor. Senere kom hun i husarrest på grund af dårligt helbred, før det for nogle år siden lykkedes hende at flygte til USA. Også filminstruktøren Yuri Khashchevatsky mærkede den frie ytrings høje pris, da han lavede en kritisk dokumentarfilm om Lukasjenko. To dage efter, at filmen blev vist på tysk tv, var der indbrud i instruktørens hjem, og han blev selv tæsket halvt ihjel.

"Det er klassiske træk fra en diktaturstat," fortæller Charlotte Flindt Pedersen. "Problemet er,

at præsidenten ser det hele som en del af et civilsamfund, der er en potentiel trussel mod ham. Forretningsverdenen, embedsmændene, medierne, det hele. Og han vil have kontrol over alt for at bevare sin magt."

Spioner overalt
Internationale organisationer har i mange tilfælde forsøgt at slå sig ned i Hviderusland for at sætte demokratiske bølger i gang indefra. Men i mange tilfælde har man ganske enkelt givet op.

"Det er utrolig svært at sætte noget i gang, fordi præsidentens magt når ud i alle kroge, og han har spioner overalt. Hver gang man tror, man har et godt samarbejde kørende med en national organisation, finder man ud af, at det hele er fedtet ind i korruption. Og dykker man længere ned, opdager man, at der går en lige linie til Lukasjenko i Minsk. Af samme grund havde IMF kun kontor i Minsk i tre måneder, før de valgte at trække sig. Det samme har mange ambassader gjort gennem årene," siger Charlotte Flindt Pedersen.

Dan R. Petersen: Hetta er demokrati í Ólusa hugaheimi ... Forsetin í Hvítaruslandi sigur seg eisini vera demokrat.

Føroya Fiskimannafelag 95 ár

Tann 14. november vóru 95 ár síðan, at Føroya Fiskimannafelag varð sett á stovn. Tá hetta er ein hálvundur dagur, fara vit at greiða nakað frá søguni hjá felagnum. Tað var í desember 1910, at fiskimenn í Gøtu tóku fyrsta stigið til stovnan av einum fiskimannafelag. Tá sendu teir hetta bræv út til fiskimenn í øllum bygðum í Føroyum:

Úrslitið av hesum brævi var, at síðst í februar 1911 høvdu 24 sóknir boðað frá, at tær høvdu valt sendimenn til at møta á felagsfundi í Havn 1. mars. Henda dagin møttu 45 sendimenn í avhaldshúsinum í Havn. Á hesum fundi varð vald ein bráfengisnevnd, sum aftur helt fund tann 6. og 7. juni, og nú var uppskot gjørt um eina felagslóg. Og á fjølmentum fundi í avhaldshúsinum tann 14. november varð felagið endaliga sett á stovn. Fyrsti formaður gjørdist Símun Pauli úr Kunoy, sum var lærari í Gøtu, og sum hevði lagt gøtumenn lag á, tá teir sendu nevnda bræv út.

Tann 12. januar 1912 kom stjórn felagsins saman til fundar fyrstu ferð. Á hesum fundi varð Rasmus Rasmussen valdur til skrivara, eitt starv sum hann hevði fram til 1947. Á hesum fundi, sum vardi í 2 dagar, varð lagt grundarlag fyri tí samráðingarfundi, sum ætlaður var at vera við reiðarafelagið tann 25. januar.

Um hesar samráðingar sigur Rasmus Rasmussen í 25 ára riti felagsins:

Samráðingin kom í lag, og reiðarafelagið setti eina nevnd til at samráðast við formann fiskimannafelagsins um kontraktina fyri 1912. Hetta var nýggj stevna, tí til tann dag høvdu útgerðarmenninir í Føroyum haft eindømi viðvíkjandi kontraktini; nú kravdu fiskimenninir at koma við upp í leikin. Tað var nokk ikki frítt fyri, at summir av teimum eldru útgerðarmonnum hildu hetta vera av allari góðari leið, og serstakliga tí fiskimenninir høvdu sett ein lærara til álitismann teirra, ein mann, sum slætt ikki var fiskimaður ella sjómaður; men tó ein mann, sum var førur fyri at orðføra seg á ein samligan, men so miðvísan hátt, at hann ikki var lættur at benda í orða-

Johan Frederik Ludvig, fiskimaður, Porkeri. Sýsluformaður fyri Suðuroy 1912-14 og 1924-26. Næstformaður felagsins 1912-26.

Rasmus Rasmussen, háskúllærari, Tórshavn. Bráfengisnevndarlimur fyri Norðuroy 1911 og felagsskrivari fram til 1947.

Daniel Klein, fiskimaður, Gjógv. Sýsluformaður fyri Eysturoy 1912-16. Næstformaður felagsins 1932-34 og felagsformaður 1941-52

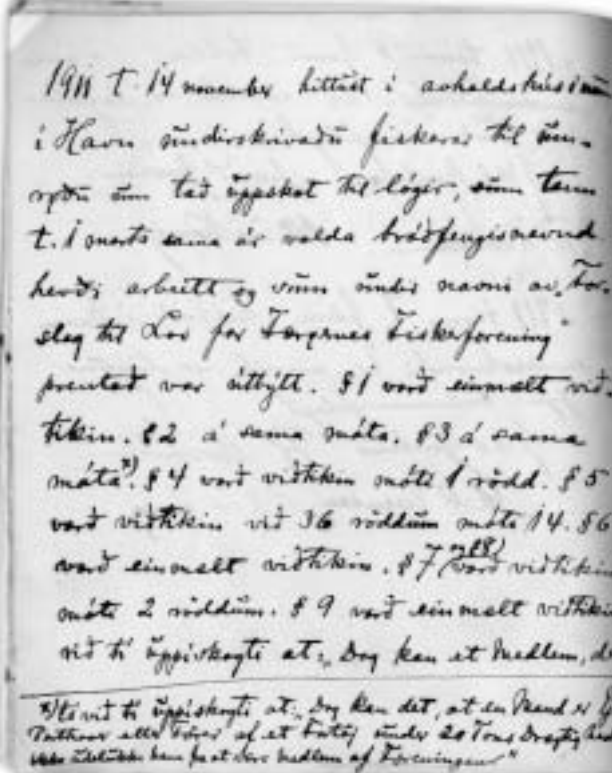

Johan Hendrik Hjalt, fiskimaður, skipari, Sandur. Sýsluformaður fyri Sandoy 1912-13.

drátti. Teir flestu innanfyri reiðarafelagið sóu tó væl, at hetta mátti verða leiðin og lagið í framtíðini, og soleiðis komu samráðingarnar í lag á sakligari grund.

Ikki var tilætlað at vinna fram í stórum stigum hjá FF; men tað vóru tó viss punktir, sum felagsformaður fiski-

mannafelagsins setti sær fyri at fáa broytt. Tað ráddi fyri honum minni um hvussu stórar ella smáar broytingarnar í fyrstu atlugu vóru, bert at tað kundi eydnast at vika tí gamla úr stað. Og í royndum vórðu broytingarnar ikki stórar, ið hvussu var ikki ásynlig stórar; men seinni

Hetta er brot úr gerðabókini frá sjálvari stovningini av Føroya Fiskimannafelag.

Herr Fisker

Fyrsta bræv í søgu felagsins.

Som det vistnok ogsaa er Dem bekendt, har der ofte været udtalt Ønske om en Sammenslutning af de færøske Fiskere, og navnlig er dette Ønske blevet mere indtrængende og almindeligt siden »Roderiforeningen« og »Skipperforeningen« blev stiftede. Ved at faa stiftet en Forening blandt os færøske Fiskere, har man ment at kunne danne en Modvægt til disse Foreninger, navnlig den første. I den Anledning tillade vi os herved at anmode Dem om at virke hen til Dannelsen af en saadan Forening, ved at tale med Fiskerne i Deres Hjembygd.

Skulde De være villig dertil, bedes De snarest muligt sende Meddelelse derom til en af os undersignede, samt om muligt meddele os Udfaldet af Deres Virken. En lignende Skrivelse vil blive sendt til alle de andre Bygder paa Færøerne.

Gøte i December 1910.

Ærbødigt

Napoleon Jensen, Nordregate.	S. J. Thomsen, Nordregate.	Doreus Jacobsen, Nordregate.
Joan Fr. Lervig, Nordregate.	Joan D. Jacobsen, Nordregate.	Poul Enok Hansen, Nordregate.
Ole Jacob Zachariasen, Nordregate.	Joan Zachariasen, Nordregate.	Elias Sofus Hansen, Nordregate.
Th. H. Hansen, Nordregate.	Jacob Andr. Jacobsen, Nordregate.	O. J. Jacobsen, Nordregate.
Ole J. Hansen, Gøtavej.	Joan Asker Olsen, Gøtavej.	Hans Hendrik Olsen, Gøtavej.
Elias Hønsgaard, Sydregate.	Andreas P. Gregersen, Sydregate.	J. A. Poulsen, Sydregate.
Johan S. Gregersen, Sydregate.	H. A. Hønsgaard, Sydregate.	Poul Christoffer Poulsen, Sydregate.

tíðir hava prógvað hvussu gott hegni S. P. úr Kunoy hevði til júst at seta meitilin á, har tað kom at muna í longdini.

Sáttmálin varð undirskrivaður í Havn 28. januar 1912.

Teir sum fyrst og fremst lögdu lunnar undir FF vóru Símun Pauli úr Kunoy og Rasmus Rasmussen. Teir fingi í lag blaðútgávu, og felagið gav í 8 ár út FF-blað føroysku fiskimanna, sum meginpartin av tíðini kom út eina ferð um vikuna. Hetta var ikki lítið avriki, tá hugsað verður um prentmøguleikarnar tá. Men sera eyðkent fyri føroyingar gavst felagið við hesi útgávu vegna innanhýsis ósemju.

Í 1920 greiðir Símun P. úr Kunoy frá gongdini og umstøðurnar, tá felagið varð sett á stovn. Hetta má sigast at vera áhuga-verdur lestur, sum eisini er aktuellur í dag. Undir yvirskriftini: **Kan den færøske Fisker** undvære at være organiseret? verður sagt:

Den, som i Begyndelsen af Aarhundredet lagde mærke til, hvorledes den færøske Skibsfisker var stillet med Hensyn til Kontraktafslutning overfor sin Reder, maatte uvilkaarlig spørge sig selv: Kan man med god Samvittighed lade den

Slags passere uden at gøre Forsøg paa at faa det ændret? En Flok Mennesker kommer tilfældigt sammen paa et Kontor og en Sysselmand eller Kontorist oplæser noget for disse Mennesker i et fremment Sprog, og bagefter har de saa Vilkaaret: enten at skrive under eller at lade være med at tage paa Fiskeri. Hvad kunde disse Mennesker i en saadan Situation gøre for at ændre en Tøddel i Kontrakten, den Kontrakt, som bandt dem for et Aar til et farefuldt og besværligt Arbejdet, men som kun gav dem et usselt Udbytte. Det hjalp ikke stort, om de vekslende Ord med Kontormanden, som maaske ikke den Gang fandt det formaalstjenligt at fraternisere med Fiskerne. – Og hvordan var saa Kontrakten? Paa saa godt som alle Punkter var den saadan lavet, at Fiskernes saakaldte Tredjedel, havde Fradrag her og Fradrag der. Snart skulde der betales for Sild, Iskasse, Bøsser, Ammunition o.s.v. foruden alt muligt andet ved Salg af Fangst.

Følgen af den hele Ordning var, at der bredte sig en grænseløs Mistæksomhed mellem Fiskerne, saa de mistænkte

den mest reelle Reder, en kan tænke sig, som den, der godt kan lade fem være lige. Fiskeren stod faktisk hjælpeløs, han kunde ikke med Sikkerhed sige, om han blev snydt eller ikke; han vidste kun en Ting, at hvor meget han sled og slæbte, rig blev han ikke. Og det allerværste af det hele var, at man kunde mærke, at det bar derhen, at enkelte søgte at være Venner med Arbejdsgiveren for at opnaa noget for sig, saa at det saa ud til, at den før saa ranke færøske Fisker begyndte at blive lidt duknakket.

Under disse lidet lyste-lige Forhold var det, at Føroya Fiskimannafelag blev stiftet. – Modstand mødte det, Haan og Spot maatte det døje, men det blev stiftet, og det var Hovedsagen. Den Organisation, som burde have virket i Slutningen af forrige Aarhundrede, blev først til Virkelighed i 1911. Og anderledes, ret beset, kunde det vel heller ikke være! Et Folk, som har haft usle Skoler, hvor Almensansen har været sløvet, hvor kun de rige og Embedsmændene har styret, der skal finde den tanke at være fremherskende, at det gælder om at staa sam-

Gudmund Danberg, fiskimaður, Hósvík. Sýsluformaður fyrri Streymoy 1912-20.

Christian J. Larsen, Skipari, Klaksvík. Sýsluformaður fyrri Norðuroyar 1912-15

S. P. úr Konoy, lærari, Gøta. Bráfengisnevndarlimur 1911. Felagsformaður 1911-1926.

J. H. O. Djurhuus, lögfrøðingur, Tórshavn. Bráfengisnevndarlimur 1911. Løgfr. ráðgevari felagsins.

Hans Berthelsen, fiskimaður, Strendur. Sýsluformaður fyrri Eysturoy 1917-25.

Isak Frederik Jacobsen, fiskimaður, Sørvágur. Sýsluformaður fyrri Vágur 1920-28.

M. Dánjalsson á Ryggi, lærari, Gásadalur og Bøur. Sýsluformaður fyrri Vágur 1913-19.

Joen Hendrik Rein, fiskimaður, Sandur. Sýsluformaður fyrri Sandoy 1914-17 og 1920-25.

Jens S. Jensen, fiskimaður og træðarmaður, Stykkið. Bráfengisnevndarlimur 1911.

A. C. Evensen, prestur, Sandur. Bráfengisnevndarlimur 1911. Fyrsti varaformaður felagsins.

Johan Matheus Joensen, fiskimaður, Tvøroyri. Sýsluformaður fyrri Suðuroy 1921-23.

Julius Biskopsstøð, fiskimaður, Klaksvík. Sýsluformaður fyrri Norðuroyar 1919-21.

Hans Vilhelm Madsen, fiskimaður, Kvívík. Sýsluformaður fyrri Streymoy 1921-33. Næstformaður felagsins 1926-27.

Jacob Heinesen, Skipari, Klaksvík. Sýsluformaður fyrri Norðuroyar 1923-24

Mikkel Jespersen, fiskimaður, Hov. Sýsluformaður fyrri Suðuroy 1926-28.

Andreas F. Johannessen, fiskimaður, Funningur. Sýsluformaður fyrri Eysturoy frá 1926.

Hans Jacob Frederiksen, fiskimaður, Klaksvík. Sýsluformaður fyrri Norðuroyar 1926-32.

Gunnar Winther, lögtingsmaður, Sandur. Felagsformaður 1928-31

Andreas Chr. Clementsen, fiskimaður, Sandur. Sýsluformaður fyrri Sandoy 1927-28.

Jens Chr. Simonsen, fiskimaður, Klaksvík. Varasýsluformaður fyrri Norðuroyar 1925.

Joen Peter Hentze, fiskimaður, Sandur. Vara-sýsluformaður fyrri Sandoy 1926.

Joen Jacob Simonsen, skipari, Sandavágur. Sýsluformaður fyrri Vágur 1929-31.

Joen Poulsen, fiskimaður, Sandur. Sýsluformaður fyrri Sandoy frá 1929.

Jens Jensen, fiskimaður, Froðba. Sýsluformaður fyrri Suðuroy frá 1929. Næstformaður felagsins frá 1935.

men. – men saa for-
tvivlet var Situationen
bleven, at den Gang
Fiskere i Gøte sammen
med mig udsendte Ind-
bydelse til at danne en
Forening af Fiskere, viste
det sig, at store Dele av
Fiskere ikke var med paa
Tanken. Mon nogen Fisk-
er nu bagefter fortryder,
at F.F. har eksisteret?

Ret beset, hvad har
ikke F.F. haft at betyde
for Skibsfiskeren? Det
har først lært ham at
kende Sammenslutning-
ens Magt og lært ham at
forstaa, at man har ikke
alene Pligter overfor sig
selv, men ogsaa overfor
sin Arbejdskammerat.
Det har lært ham, at

hvad der saa ganske
haabløst ud for den enk-
elte, da han stod inde
paa Paamønstringskon-
toret, at faa Kontrakten
forbedret, det lod sig gøre,
da Fiskeren stod orga-
niseret og havde valgt
sin Bestyrelse og For-
mand. Overfor den orga-
niserede Fisker kunde
man ikke hjælpe sig med
en lunefuld Bemærk-
ning og et haanligt Blik.
Her stod man overfor en
Magt, som ikke saadan
uden videre lod sig af-
vise. Og denne Magt,
Sammenslutningens
Magt, har været Fiskeren
til stor økonomisk Nytte.
Mon ikke mangen en
Fisker har stillet sig det

Spørgsmaal: "Hvorledes
vilde Kontrakten have
været, hvis F.F. ikke ha-
vde eksisteret?" Og det kan
være ganske interessant
at anstille Betragtninger
desangaaende og det
særligt af den, som i
aarevis har haft med de
Spørgsmaal at gøre, og
som er vidende om, at
Rederi-foreningen har
haft Forslag fremme om,
at lade Fiskeren fiske for
20 pct. af Fangsten. Hvor-
ledes det vilde have set
ud i mangt et Fiskerhjem
i Krigsaarene, hvis F.F.
ikke havde varetaget
hans Interesser, kan man
gøre sig en Forestilling
om, - thi det er ingen-
lunde blot Tusinder af

Kroner, men Millioner af
Kroner, Fiskeren har
vundet ved sin Sammen-
slutning. Uden i mindste
Maade at forbyde i den
Slags Betragtninger, vil
jeg kun bemærke, at bli-
ver det Spørgsmaal stillet
den færøske Skibsfisker,
om han kan undvære at
være organiseret, saa vil
jeg ubetinget svare: Ikke
paa nogen Maade. Uden
Organisation formaar I
intet, med Organisation
formaar I meget.

Hesi orð eru skrivað fyrri
86 árum síðani, men tey
eru eins aktuell í dag.
Hóast ofta verður fýlst á,
hvat FF fær av skafti, so er
heilt vist, at við ongum FF

hevði støðan verið mun-
andi verri.

Hesi 95 árinu hevur Fø-
roya Fiskimannafelag mið-
víst arbeitt fyrri at bøta um
viðurskiptini hjá fiski-
monnum. Afturstig hava
verið. Sum t.d. tá felagið
klovnaði í 1934, men so
gott var grundarlagið, at í
1957 gjørdist felagið aftur
ein eind.

Tey vandamál sum fiski-
menn hava í dag hava sera
lítið til felags við trupul-
leikarnar í 1911. Men
hóast hetta eru uppgávur
øktar í stórum. Vit
hava nógv fleiri arbeiðs-
øki, og vit halda okkum
ikki bert til tey mál, sum
neyvt hava við fiskimenn
at gera. Vit vilja bøta um

samfelagsskipanina sum
so, og hava havt okkara
uppskot í so máta.

Komandi tíðir fara eisini
at hava sínar avbjóðingar.
Vit hava nógvan ymsar
veiðihættir, og fyrri allar á
hesum veiðuhættum
skulu vit gera okkara
ítasta fyrri at tryggja teim-
um frægast møgulig við-
urskipti.

Í hesum starvi hava vit
samband við eina fjøld av
feløgum, stovnum, nevnd-
um og landsmyndugleik-
um. Okkara uppgáva er
eisini at ávirka hesar. Tað
er rættuliga misjavnt hvat
ið kemur burtúrur. Men
hvørja ferð vit fáa eitt
úrslit er tað eitt stig
framá.

Fyri at lýsa søgu felagsins, nú felag-ið hevur 95 ár á baki, endurgeva vit her forsíðuna á fyrsta FF-blaðnum, sum kom út í februar 1920

F. F.

Blað Føroya fiskimanna.

Nr. 1.

Febrúar.

1. árg.

Bláðið.

Leingi hevur tað ligið á ljóði at Føroya Fiskimannafelag skuldi geva út eitt felagsmannablað, og eina ferð var tað komið so langt fram, at ein hópur av haldarum var teknaður; men mong víður-skiftir, millum annað ófridatiðin, heva gjørt at einki er komið í lag. Tað er sjálvandi sera óhent, at felagið einki blað hevur at bíta á, tá ið dráttur er millum reiðarar og fiskimenn, tí so stórt sum felagið nú er vorið og so fjøllment, sum tað er, er tað ikki lættfort hjá teimum, ið samráðast skulu við reiðararnar at vita hvazur mein-ingin er millum felagsmenninar. Ódreisil vil tað verða, tá víður-skiftini frammanundan kunnu verða umtalaði í blaðnum.

Heldar ikki er tað lættfort at gera øllum felagsmonnum kunnugt hvørjar ægðir ið tiknar eru, so-leiðis, at allir kunnu hava sær fyrri eggum frammi, tá teir vilja, uttan í glognum eitt felagsblað. Elaini vil tað vera hent, at felagsmenn, sum hava eitt og annað at finna at, felagnum víðvíkjandi, kunna koma fram við tí á tilíkan hátt, at tað verður almannakunngjort og kann verða tikið til saktliga um-roðu ísláðin fyrri, sum nú ofta manna vera tilfelldi, at hvør gongur og knærvir í sínum lagi, uttan at vera hógrdur og juttan at fáa mótmáli á rættan máta og á rætta stadi.

Við øllum hesum í mentun hevur stjórni felagsins á síðsta árs-fundi, ið hildið var 19. januar í ár, hildið seg til at samtykkja at útgeva hetta royndarblað, sum ei-sini kann verða Nr. 1. Atlanin er, at blaðið skal koma út 12 ferðir um árið og kosta 2 kr. fyrri felags-menn. Sjálvandi kunnu ikki menn uttanfyrri felagið fáa blaðið fyrri hendan blíggja pris; men mugu gjalda ein góðan mun meira.

Endamálið má vera, at hvør felagsmaður heldur sitt blað, og aðrastadni í hesum nummari er spjaldur, sum kann verða klipt út, undirskrivað og sent til felagskriv-aran háskúlakennara R. Rasmus-sen, Torshavn, sum tekur ímóti haldarum. Tað ræður um at tekna seg sum haldara all fyrri eitt, tí næsta blað verður prentað í næsta mánaði, um nóg mikil av haldara-tali fæst inn, og vegna tess, at pappírið er dýrt verða ikki prentaði stórt fleiri bløð enn haldarar hava tekna seg til, so aftaná verður ikki so lætt at fáa tað nummarið av blaðnum.

Tí at F. F. fyrst og fremst er felagsmannablað Føroya fiskimanna og skal rokja felagsins víðurskiftir, so eru tess dýr ikki afturlætvar

fyrri almannamálum, ið nerta við samfundsvíðurskiftir, badi her heima á landi og í útlöndum. Mest hóskandi er at fiskiskopsvíðurskifti verða hovudsæni, men tað er einki til hindur fyrri, at all onnur ar-beiðarvíðurskifti koma fram í blað-num til umroðu, antin blík mál vera havd á lofti av arbeidsmanna-felagnum ella av einstokum monnum.

Ráðagerð við reiðararnar 1920.

Sum flestum fiskimonnum kunnugt endaði streikan íljør við tí, at fiskimenn og reiðarar sam-dust um eina kontrakt, og hovuds-punktið í henni var tað, at fiski-menninir flugu sín reina triðjung av fiskinum aftur, hann sum teir mistu við streikuna í 1918. Nakrar aðrar smábroytingar vóru gjørdar, sum minni høvdu uppá seg. Hør-næst samdust partarnir um, at kontraktin skuldi gjalda fyrri 1919, 1920, tó so at báðir partar vissaðu sær rætt til:

«at fere Forhandling om og eventuelt stille Forslag til Ændringer til alle Punkter i Kontrakten undtagen vedrørende Bestemmelserne angaaende Fangstens Fordeling og Betaling dog saaledes, at hvis der ikke kan opnås mindelig Overenskomst mellem Parterne, om de saaledes opstaaede Spørgsmaal skal der vælges en Voldgiftskommission, hvis Kendelse er endelig bindende for at undgaa al Arbejdsstandning. Voldgiftskommissionen skal bestaa af 5 Medlemmer, hvoraf hver Forening vælger 2 og disse 4 vælger det femte Medlem Opstaaer der Vanskeligheder ved Valget af det femte Medlem, udmældes dette af Retten».

Undir hesum treytum var so komið saman aftur í ár til ráð-gerð við reiðararnar; mest vegna tess, at tað stóð í kontraktini at 1 pd. st. var at rokna fyrri 18 Kr. og 5 oyrrur meðan virði á engskum pundi er og hevur verið langt yvir 20 kr. á somu tíð sum hin danska krónan er langt niðurfar-le í flestum londum.

Hetta vóru sjálvandi ring kor at liva undir hjá hinum føroyska fiskimanninum, hann misti heryvið okkurt um 14% av sínari fortjen-astu ella einar 200 kr. burtur av einum meðalparti. Væl var tað so, at tað góðgerðist fyrri flutning av fiski til útlöndið við skipunum, sum reiðarnir flugu eftir kon-

traktini var heldur lífið 1½ oyrr. fyrri pundið til Høtlands og Orkn-oyar og 1½ fyrri pundið aðra-staðni, men hin missurin mátti meinst fyrri nógv størri.

Av tí at nakrir bestumenn høvdu kært seg um, at teirra partur var útroknaður so, at teir umframt sín fiskipart flugu ein ½ meðalpart, sum var væl minni enn ein rættvisur ½ meðalmanspartur, og av tí at tað javnlaga koma inn klagar um ófullkomnir uppgjörslir settu fiskimannafelagsmenninir fram fyrri reiðarnar hesi 3 punkt-ir til umroðu:

- 1) Kursen paa engelske Penge jfr. § 5 i Kontrakten +18,05 ønskes forandret til Betalings-dagens Kurs paa Stedet.
- 2) Udregningen af Bedsteman-dens Part jfr. Kontrakten § 6: «Ved Beregning af samme lægges hele Besætningsens An-tal til Grund», menes ikke at være tilstrækkeligt klart til-kendegivet.
- Det ønskes, at Skipperen ikke medtages i Tallet hvor-med den samlede Sum skal divideres, som Kokken heller ikke tør medregnes, naar han ikke fisker.
- 3) Da der af Fiskerne føres en hel Del Klager over Opgørel-serne fra Roderierne, skal man henstille, at der fastsæt-tes en Norm for et Opgørcl-sesakom.

Fundurin varð settur Kl. 6 s. p. 18. januar og reiðarnir góu skjótt tað heskø, at teir vildu ganga inn uppá punkt 3 og bóðu um at fiskimannafelagið vildi koma fram við uppskoti til eitt tilíkt skema. Punktini 1 og 2 segdu teir seg sløtt ikki at vilja hava nakra ráðgerð um.

Tá nú menninir frá fiski-mannafelaginum hildu fast við sínar framsettu punktir og spurdu um reiðarafelagsmenninir vildu velja 2 voldgiftsmenn s. br. sam-tykt av 8. februar 1919 og legdu ennmeira til: at um reiðarnir vildu hvorki hetta, so meinstu fiski-mannafelagsmenninir seg at vera leysan frá samtyktini av ½—1919, so komu reiðarafelagsmenninir Kl. 9 fram við einum uppskoti til samtykt. Hovudsáttahaldið av tí var, at teir vildu samtykkja at: — «v.d. Salg til Stór-Brittanien bestemmes i pd. st. til Dagens Kurs saaledes som den opgives af Fø-roya Banki paa den Tid Leverin-gen finder Sted». — ímóti at flutningsspekingurin var settur nakað upp, soleiðis at: — «Ved Salg af Fangsten udenfor Føre-erne fradrages i Bruttoudbyttet foruden Assurancepræmien tillige en Fragtgodtgørelse etc. til Rode-

riet, der for de Pladsers Vedkom-mende, som Det forenede Damp-skibsselskabs Skibe antober, skal svare til dette Selskabs-Fragter. I andre Tilfælde til Dagens Fragter. Naar Turen gaar til Shetlandsø-erne, Orkneerne eller Aberdeen berøgnnes samme Fragter som til Leith».

Hesir «fastsetingar» av fluta-ingargjaldi tóktist fiskimannafel-agsmoanunum at verða ali óvmikið leysligar og hálar, til at binda seg til. Hvat var: «Dagens Frag-ter», hvat var: «etc.»? Fiskimann-afelagið hevur gjørt nóg mangan royndir við tilíkan óvissum orð-um í kontraktini, tí var hertil framsett broyting sum gekk út uppá, at koyra burtur øll tey óvissu orðini og seta flutnings-gjaldið til ikki at ganga yvir tað sum «Forenede» tokur, har teirra skip sigla, tó bert 4 oyrr. pr. kg til Keypmannshavn og 6 oyrr. pr. kg til stað sum «Forenede» ikki hevur skip gangandi. Hesum vildi reiðarafelagsmenninir ikki sam-tykkja, so var fundur lokin í tí skili, at partarnir eintust um at velja voldgiftsmenn. Hin 19. januar móttust tveir frá hvørjum felagi teir harrar H. C. Müller og Jens Evensen frá reiðarafalaginum og S. P. úr Konoy og Rasmus-L. Si-irsjöld frá fiskimannafelaginum. Teir eintust ikki um fiinta mann, men bóðu rættin útnevna hann. 26. januar útnevndi rætturin harra landfúta Delbano til fiinta mann. Hesir soleiðis valdu menn hildu so fund 27. og 28. januar.

Úrslitið úr teirra ráðgerð var so hendan:

«§ 5 2 Stykke affattes saaledes: Ved Salg af Fangst udenfor Færoerne fradrages i Bruttoudbyt-tet forlods som Godtgørelse til Ro-deriet for Kost og Hyre samt Skibsdgifter 6 Øre pr. kg.

Ved Salg til Storbrittanien regnes 1 Pund Sterling til Dagens Kurs i danske Penge paa Afreg-ningsdagen i Føroya Banki».

Punktið um útrokning av bestamannapartinum vildi meiri-lut n av kommissiðalini ikki taka nakra avgerð um.

Einhvør, sum vil rokna tó eftir, sær at fiskimenninir eftir tí virði sum engskur peningur hev-ur nú hava fingið munagóðan vinnug; sjálvt um flutningsgjald-ið er sett upp til tað tvífalda; men spurningurin er, um engskur peningur vil standa við í virði? Enn eru ongar útsigtir til at pundið skal ganga størvegis nið-ur, men tíðirnar eru óvissar og al-er lukkuspeil, sum nú er, tó, mun-ogott skulu engskir peningar falla, áður enn fiskimenninir hava tap-av samtyktini frá í ár.

Minningarorð um hægt elskaðu ommu okkara Hannelinu Joensen, Gjógv fødd 5. desember 1937 – deyð 24. mars 2006

Góða elskaða omma, vit sakna teg.

Takk fyri øll tey góðu minnir, vit hava um teg. Tú vart altíð so góð við okkum.

Vit hava so nógv góð minnir eftir teg, omma, og tey koma vit altíð at goyma í hjarta okkara. Tú vildi okkum alt tað besta, og áhugin fyri okkum øllum var stórir.

Takk fyri alt, sum tú hevur verið fyri okkum, tú hevur verið ein sera góð omma, tú hugsaði altíð um okkum og vildi gingið gjøgnum eld fyri at hjálpt okkum.

Vit høvdu ynskt, at tú altíð hevði kunnað verið hjá okkum og eru sikkur í, at tú eisini hevði viljað verið her. Tú vart ein so stórir partur av okkara lívi. Vit minnst afturá, tá tú omma lærði okkum at gera hómuliudukkur, risvelling, frikadellur og ikki at gloyma tær deiligu pannukøkur.

Hvørt kvöld las tú Faðir Vár fyri okkum, lærði at signa okkum og eina aðra bøn, sum vit biðja hvørt kvöld aftaná, vit hava lisið Faðir vár. Hon ljóðar soleiðis:

*Jesus, ver tú Jesus mín.
Jesus lat meg verða tín.
Jesus ver tú álit mitt
í hesa nátt og altíð
Amen*

Vit fara altíð at minnst teg, tá vit hava biðið bønina. Takk fyri alt, sum tú hevur givið okkum, tú offraði teg altíð fyri at geva okkum tað, sum vit ynsktu okkum. Tú hugsaði altíð so nógv um okkum ommubørn, tað vita vit væl – tú vísti altíð tín kærleika móti okkum – segði at tú elskaði okkum, vísti at tú elskaði okkum og hugsaði nógv um okkum, eins og vit hugsu um teg.

Vit fara at sakna matin sum tú gjørði, frikadellir, risvelling, ... og alt annað sum tú gjørði. Vit fara at sakna alt sum hevur við teg at gera. Tú verður ongantíð gloymd. Minnini um teg fara altíð at verða livandi í okkara sinni.

Minnini um teg fara altíð at

vera livandi. Vit minnst eisini "høvdasøgurnar", sum tú plagdi at siga frá.

Vit minnst teg sum tí góðu, gávumildi, fittu, stuttligu, hjálpanði, álitandi ommu.

Vit kunnu ikki skriva alt, tí tað kann ikki sigast við orðum.

Lívið, tann dýrmætasta gávan, vit hava fingið, kann so bráðliga broytast fullkomuliga.

Hvørki skil ella kenslur kunnu fylgja við, tá vit missa eitt menniskja, sum vit eru góð við, sjálvt um tað at missa, nú einaferð er ein partur av lívskorunum.

Ein venur seg ikki við deyðan, og tað skulu vit heldur ikki, tí so kann tað vera líkamikið, um vit hava hvønn annan.

Vit minnst, at tú plagdi at koma suður við bussinum at vitja okkum. Tað elskaðu vit, og tá vit komu heim úr skúlanum, vart tú har, og tú bakaði pannukøkur. Nógv annað gjørdi vit saman og plagdu eisin at fara ein túr í býin, tað var so hugnaligt.

Tá vit komu norður til Gjáar, komu tit altíð ímóti okkum. Vit minnst eisini, tá omma og abbi plagdu at leggja seg á gólvið at spæla við okkum, tað var so stuttligt.

Tá vit vóru sjúk, vart tú altíð klár at koma suður at ansa eftir okkum, meðan mamma og babba vóru til arbeiðis.

Tað var eisini altíð so hugnaligt at vera saman við tær. Tú gekst altíð og stákaðist og borðreiddi fyri okkum, tá vit komu inn.

Hvørja ferð, okkurt gongur fyri

seg í lívi okkara, hugsu vit um, hvat omma mundi sagt um tað.

Tú passaði altíð so væl upp á okkum, tú vart so góð við okkum – og vit við teg.

Tá ið telefonin ringdi – man tað vera omma – hon plagdi altíð at vilja hoyra málið á okkum.

Tað kemur okkum til hugs, nú føðingardagurin hjá ommu nærkast 5. desember, at tá vit vóru lítil, plagdu vit at siga "omma fyllir í jólakalendaranum"

Vit hava hildið jól saman hvørt ár og leita tankar okkara hesar dagar aftur til ta tíðina – hvussu hugnaligt vit høvdu tað.

Tú vart altíð eisini so ófør at binda til okkara – nógv troyggjur – og ongantíð skuldu vit ganga køld um føturnar.

Tú vart ein so ótrúliga stórir partur av lívi okkara.

Vit fara altíð at sakna teg, góða omma, eftir teg stendur eitt so ómetaligt stórt tómrúm.

Omma og abbi, vit takka tykkum fyri alt tað, tit hava verið fyri okkum. Góði abbi, vit sakna ommu ómetaliga nógv, men vóna, at Várharra unnir okkum mong góð ár saman við tær.

Vit elska teg omma og fara altíð at elska teg.

Hvíl í friði og takk fyri alt, elskaða omma.

Við hesum fáu orðum lýsa vit frið yvir minnið um okkara elskaðu ommu.

*Sól um tindar fer,
tá tíðin runnin er.
Kedd – at tað skuldi vera tú,
men tú fert altíð at hava í
hjartanum búið.*

*Tú fylgdi mær fyrst,
tá ið vøggju eg lá,
og so tá eg stettaði
gólvinum á,
og síðan tá omma
meg tók á sítt knæ
og lærði meg har
fyrstu bøn, ið eg bað.*

Hannelina, Elsa og Erling

Minningarorð um hægt
elskaðu ommu mína

Hannelinu Joensen Gjógv

**fødd 5. desember 1937
– deyð 24. mars 2006**

Góða, elskaða omma!

Eg elska teg, omma
Tað veitst tú, omma, at eg geri,
tí eg veit, at tú elskaði meg.

Tú dugdi so væl at vísa kærleikan.

Omma, hví skuldi tað verða tú?
Omma, hví skuldi tað akkurat verða tú?
Eg vil hava svar upp á tað
men nei, tað skuldi eg ikki.

Men eg hevði viljað tað,
men nei, tað skuldi eg ikki.

Eg minnst, at tú altíð bað hesa bønina,
tá tú og eg svóvu saman

Jesus ver tú Jesus mín
Jesus lat meg verða tín
Jesus ver tú álit mitt
í hesa nátt og altíð
Amen

Eg kann skriva so nógv,
sum ikki kann sigast við orðum.

Tú veits, at eg elska teg,
tí eg veit, at tú elskaði meg

Seinasta heilsan

Elsa

*Líka so nógv tú elskar
Líka stór er sorgin.*

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gegur
MEIRI
MINNI

www.fiskimannafelag.fo

Tøkk til Jónu:

Hon var eitt framúr menniskja

Nú komu so deyðsboðini av Jónu, bert nakar vikur áðrenn hennara 90 ára føðingardag. Men tað skal sigast, at hvíldin er henni væl unt. Seinastu árin hava verið trupul, tí hon gjørdist meira og meira skerd í førleika fyri hvønn dag ið fór.

Við Jónu er eitt sera sjáldsamt menniskja farið. Tað er sjáldan at hitta fólk, sum eru so hjarta-rein og góð sum Jóna. Hon var ein av teimum, sum seint verður gloymd.

Jóna varð fødd 6. januar 1917. Foreldrin vóru Jóhannes Edvard Joensen, ættaður av Selatrað og Maria Magdalena, hjá Conrad, úr Havn. Systkini hjá Jónu vóru Conrad (Joensen) og Sigurd (Berg-hamar). Øll náddu tey høgan aldur, men nú er Jóna farin sum tann seinasta av teimum.

Maria var fødd í 1874, og fekk læraraprógv longu sum 19 ára gomul, og kom at arbeiða sum lærari í Mikladals sókn 1893-1900. Tað var her hon hitti Jóhannes, sum búði á Trøllanesi hjá abbanum.

Maria var ein sermerkt kvinna. Hon er komin í okkara skúlasøgu sum tann fyrsti – og kanska einasti lærarin í Føroyum – sum varð uppsagdur vegna tess, at hon gjørdist "baptist" og lat seg doypa. Tað er greitt gjølla frá hesum í Tórshavnar Skúlasøgu. Tá graml hoyrdist um, at hon hevði meira samband við Brøðrasamkomuna enn gott var, varð hon spurd um hetta. Tá sendi hon skúlakommisjónini bræv dagfest 19. apríl 1914, har hon skrivaði:

"Herved vil jeg meddele skolekommissionen om, at jeg i dag er døbt i Ebenezer"

Hetta gjørdist eitt sera eldfimt mál hjá skúlakommisjónini. Tað var umrøtt bert at taka møguleikan at undirvísa í kristni frá henni. Men her var ført fram, at hon *"i høj Grad er agitatorisk anlagt, og man kan med god Grund befrygte, at hun vil paavirke Børnene i baptistisk Retning"*.

Maria kundi sloppið við at farið úr sínum fasta starvi og fyribils lónt einum vikari, meðan málið gekk sína gongd, men hon hevði ongan áhuga í nakrari neyðloysn. Fyri hana var hetta eitt avgerandi mál, og tað endaði sum sagt við, at hon varð uppsøgd. Seinni hevði

Jóna, sum vit minnst hana.

hon privatskúla í Klaksvík, og her vórðu børnini fødd. Fleiri av gomlu næmingunum hjá Mariu vóru við til jarðarferðina, og vóru tey Solborg og Benny hjá Malvinu og (Sterka) Jákup.

Jóhannes var framvegis iðin kirkjumaður og fekk børnini doypt, men sum frá leið komu øll børnini at hava ein týðandi leiklut í Brøðrasamkomuni. Frá tíðini í Klaksvík hevði Jóna eisini nógvar vinir har.

Minnist Jóna sum eina ljósglæmu Jóna kom at fáa ein serligan týðning fyri okkara ætt, har sambandið var sera gott. Abbi mín – Poli skómakarin – og Jóhannes vóru hálvbeiggjar, og tískil vóru mamma og hon hálv systkinabørn. Tær vóru allar dagar so ótrúliga góðar. Hetta kom ikki minst til góðar í okkara barnadøgum heima í Gøtu fyrst í 50-unum. Vit vóru flutt úr Danmark í 1950, og har vóru um-

støðurnar munandi meira framkomnar enn í Gøtu, so tað hevur ikki verið so lætt hjá mammu at flyta. Men ein av teimum sum lætti um hjá henni var júst Jóna. Hon var ógift og hampiliga væl fyri, og hon kom javnan norður til Gøtu at hjálpa mammu, tá tørvur var á tí. Ongantið var hon sær, tá hon kom. Nei, hon hevði altíð okkurt við til okkum, og hon stendur sum ein sólar-glæma í barndóminum hjá okkum øllum.

Hendan kærleikan flutti hon eisini yvir á okkum børnini, og tá eg sjálvur fekk familju, kom hon eisini trúföst í føðingardagar, sum hon mintist, og altíð hevði hon sínar vælsmakkandi smákøkur við sær.

Jóna plagdi at hava ung-fólk búgvandi. Hetta vóru ofta slík sum komu av bygd at ganga í skúla í Havn. Hon var eingin vanligur útleigari, nei hon kendi seg at hava ábyrgd av teimum, sum búðu hjá henni. Tey fingur reglur at

ganga eftir, sum t.d. nær tey skuldu vera heima á kvøldi. Afturfyri komu tey at føla seg at hava eitt heim í Havn, og gjørdist ofta lívlangur vinskapur, har Jóna gjørdist sum ein omma, tá hesi seinni fingur børn, og hon kom í hvønn føðingardag.

Jóna var eisini góð við so nógvar onnur, og hesi nutu tað sama av henni. Hon var ein hollur stuðul í andaliga arbeiðinum í Ebenezer, og í ártíggir var tað hon, sum avgreiddi blaðið "Sunnudagsskúlin", sum kom út hvørja viku – tó ikki í summarfrítíðini. Onkur sum búði hjá henni minnst, hvussu stovan var avtaglað við bløðum, tá tey skuldu pakkast og sendast.

Blíð var hon altíð at koma inn til. Drekkja kom á borðið í stundini, og eitt tað hugnaligasta minni eru hennara føðingardagar trettanda dag. Tað var ein fastur táttur, at hon borðreiddi við breyði við besta skerpikjøti, og her komu nógvir av hennara

góðu vinum í føðingardag.

Í nógvar ár arbeiðdi Jóna á Føroya Vanlukkutrygging. Her var hon mett at vera ein trúgv arbeiðsmegi, og hon var verandi her, inntil hon fór frá fyrri aldur.

Minnilig ferð til Trøllanesar

Kalsoyggin og serliga Trøllanes høvdu hennara stóra áhuga. Abbi Jónu – Elias – var ættaður av Trøllanesi, og pápin Jóhannes var tí fyrri ein part upp-vaksin her. Í mong ár var mamman sum sagt eisini lærarinna í Mikladali og á Trøllanesi. Hetta skapti sjálvsagt eitt serligt tilknýti til hesi plássini.

Sjálvur hevði eg eisini áhuga í at kenna meira til ættina á Trøllanesi, og einaferð í 1977 avráddu vit bæði at fara norður. Hetta er ein tann mest minniligi túrur eg havi upplivað. Vit fóru úr Klaksvík við Barskor til Syðradals. Síðan til Húsar, Kunoy og Mikladals, har vit fóru upp á land. Jóna kendi øll í Mikladali. So áðrenn vit fóru til gongu til Trøllanes, fóru vit á húsavitjan í Mikladali. Her var stórus blíðskapur og drekkja í hvørjum húsi. Henda vitjanin legði grundarlagið undir mín kennskap til fólk í Kalsoynni, sum tað – hvørja ferð – er eitt satt upplivsi at vitja.

Úr Mikladali fóru vit til gongu til Trøllanes. Jóna hevði gingið henda teinin nógvar ferðir fyrr, og hetta var einki fyri hana. Men fyrri tann, sum gongur tað fyrstu ferð, er tað ein nærum ørandi uppliving at ganga Djúpadal, har tað er so bratt, og bert eitt stig til viks kann gerast tað seinasta. Jóna var altíð fort og helt óivað, at tað ikki gekk nóg skjótt hjá

fylgisneytanum, men vit komu fram í øllum góðum.

Á Trøllanesi vóru vit móttikin við opnum ørmum. Ein stuttlig hending var, tá Gertrud í Innistovu fór at reiða upp til okkum í hvør sínum kamari, og onkur dóttir í húsinum spurdi: "Ja, men eru tey ikki gift?" Tað eru 27 ár millum okkum.

Á hesi ferðini var grundarlagið skapt fyri allar tær frásagnir, vit hava havt úr Kalsoynni og serliga av Trøllanesi.

"Klár í tí andaliga"

Tað eru longu nógvar ár síðan, at minnið hjá Jónu byrjaði at fara, og hon kom at búgva á Lágargarði síni seinastu ár. Men sum umrødda systkinabarnið hjá henni vildi sagt, "var hon klár í tí andaliga". Eftir at tað verðsliga var farið, kundi hon framvegis lesa úr Bíbliuni og biðja, sum um einki var í vegin.

Men tað gekk støðugt niður á bakka, og so misti hon taluførleikan og harafturat komu onnur afturstig. Men tað var leingi, at hon lýsti uppá, tá ið tosað varð við hana um "Lisu" ella "Trøllanes".

Jóna var ikki minst góð við síni systkin og teirra børn. Tað var hugaligt at hoyra Øssur Berghamar greiða frá á Lágargarði, tá hon varð borin út, hvussu góð hon hevði verið við tey øll. Hann nevndi eisini, hvussu hon ikki lat ein kjans fara frá sær, uttan at kunna geva eitt Guds orð til tey hon kom á tal við uttan mun til hvør tað var. Tað skal eisini sigast, at øll hennara nærmasti eisini vóru góð við hana.

Her skal eisini verða nevnt, at Øssur nevndi, at nú Jóna er farin er eitt 13 ára skeið endað, har mamma hansara, pápin, Conrad og Jóna høvdu búð her. Eitt tíðarskeið vóru øll trý systkini í senn. Øssur takkaði vegna familjuna teimum á Lágargarði fyri hesa tíð, og tað var eisini fatanin hjá okkum, sum eru komin á gátt, at her hava tey gomlu havt tað gott og hava trivlist væl.

Jóna er farin. Men vit, sum eftir eru, vilja varðveita minnið um ein heilt serligan persón, sum kom at hava stóran týðning fyri mong.

Óli hjá Lisu

Her síggja vit Jónu saman við beiggjunum Sigurd t.v. og Conrad.

Familjan í yngri árum. Aftanfryi: Jóna, Sigurd og Conrad. Framanfryi: Maria og Jóhannes.

Dagbókin hjá Mikkjal Gulklett – 2. partur:

Nú byrjar
hvalaveiðanAt taka úr
blaðnumSíðurnar 11, 12,
17 og 18 eru
samanhangandi
og kunnu takast
úr blaðnum

Í áhugaverdu dagbókini hjá Mikkjal Gulklett við ískoyti frá Herlon í Kálvalíð eru vit nú komin til Cape Town í Suðurafrika, har seinasta tilriggingin skal fara fram, og 17. desember verður fyrsti hvalurin skotin. Síðan gongur slag í slag við arbeiði og meira ella minni skemtiligum hendingum.

Koma til Cape Town

2. desember byrjaðu vit at arbeiða sum vanligt kl. 8. Kl. 9½ lögdu vit til kai í Cape Town. Ein tíma aftaná komu bátarnir inn, sum høvdu fylgst við okkum. Teir tveir, sum høvdu verið í Afrika, lógu og biðaðu eftir okkum. Tað var farið í holt við at fáa teimum útgerðina umborð beinan vegin. Teir vóru so gott sum lidnir, tá arbeiðistímin var úti. Allir menn fingi pening og loyvi at fara í land í dag.

3. desember var arbeitt við hvalabátarnar allan dagin. Tað var lítið gjørt, tí partur av fólkinum gekk og mól í landi.

4. desember var eisini arbeitt við hvalabátarnar. Tað var sama lagið sum dagin fyri.

5. desember var eisini arbeitt við hvalabátarnar. Í dag var alt fólkið aftur í arbeiði. Kl. 5 fóru trýggir bátar avstað at byrja skjótingina.

6. desember var arbeitt við at gera meira til av útgerð til hvalabátarnar. Kl. 1½ fóru eg og 2 aðrir føroyingar í land at gera ørindir. Vit fingi landgangspass frá stýrimanninum. Tað slapp eingin annar føroyingur í land uttan vit, tí vit høvdu arbeitt alla tíðina, men hinir høvdu gingið og malið í

landi undir arbeiði. Kl. 6 sluppu tó allir, sum vildu, í land. Ein svenskar, sum var smiður, var eisini avkoyrdur fyri drekkari. Nakrir nýggir menn komu umborð her í Cape Town.

7. desember var arbeitt allan dagin líka til kl. 5½ fyri at rudda dekkið so alt skuldi vera klárt, um onkur hvalabátur skuldi komið inn við hvali. Báðar flúgvimaskinurnar høvdu verið úti til øvilsir. Tá tær settu seg á sjógvin, kantaði onnur á og fór til botns. Manningin var bjargað, men ein maður doyði aftaná á hospitalinum í Cape Town. Tveir liggja skaddir á hospital-

inum. Maskinan var upp-tikin og sleipað inn til lands at gera í stand aftur.

Á kós í Suðurishavið **Sunnudagin 8. desember** var einki gjørt umborð. Savnað var inn nakað av peningi til ein krans til tann deyða flúgvaman. Hann kallaðis Leendert Kuiper. Kl. 8 í kvöld var farið avstað til Suðurishavið. Ein hvalabátur fylg-ist við okkum.

9. desember var arbeitt allan dagin við at gera greiðir á dekkinum og dekkið sjálvt í stand til at taka móti hvali.

10. desember var arbeitt við at gera dekkið í stand og at rudda upp í lastini. Veðrið er vánaligt. Nógur vindur og stór alda.

...fingu avísina. Her eru kappdúgvur at síggja, ein albatrossur, havhestar og ein pingvin...

11. desember var arbeitt sama arbeiði, bæði á dekkinum og í lastini. Veðrið er versnað. Tað er kalt við.

...surraðu tað, ið leyst var, óveður, alt lá og furaði, fingi avísir og sóu film um kvöldið...

12. desember kl. 8 var vakt sett. Alt fólkið var skift í helvt. Onnur helvtin skuldi arbeiða um dagin – 12 tímar, frá tí tann fyrsti hvalurin var komin á dekkið, og onnur helvtin um náttina eisini 12 tímar. Í dag var gott veður.

13. desember var arbeitt allan dagin við at gera dekkstólina til og at beklæðaleyttarar við goml-um manilla fyri ikki at glíða, tá tey blivu útkleymd av lýsi. Í dag var gott veður men heldur kaldligt.

14. desember var arbeitt til kl. 3 um dagin, tá fekk fólkið frí. Um kvöldið fekk hvalabáturin, sum fylgdist við okkum, motorskaða, og so var lagt stilt at biða, meðan teir gjørdur hann í ordan aftur.

15. desember, sunnudag, var gott veður. Kl. 5 um morgunin var maskinan í ordan aftur á hvala-

Hjalmar Ingebrigtsen t.v. og Theodor Samuelsen vóru stýrimenn við hvør sínum hvalabáti.

Martin Tórgarð við harmoniku.

bátinum og so varð aftur farið at sigla. Í gjárkvöldið og í dag hava allir latið jóla- og nýttárstelegramm inn til telegrafistin, fyri at hann kundi senda tey til Føroyar tíðliga nokk til høgtíðina. Seinnapartin sóust nógv ísstykkir á vegnum hjá skipinum. Hvalabáturin royndi eftir hvali í dag, men tað bar ikki til at fáa nakran.

16. desember byrjaðu vit sum vanligt at arbeiða kl. 8 um morgunin. Arbeiðið var mest at taða gamalt manilla upp til at beklæða við fyri skamfil og at spleysa nakrar veir-

ar. Kl. 12 var 12 tíma vakt sett. Vit tóku fyrstu dagvakt, náttarvaktin fekk frí-vakt. Kl. 8 um kvöldið var dagvaktin liðug. Tá loysti náttarvaktin av, teir skuldu vera uppi til kl. 8 morgunin eftir, tá áttu vit at loysa av aftur. Tað var ógvuliga kalt, og tað kavaði.

Fyrsti hvalurin skotin

17. desember var meiri smálígt við arbeiði á dekkinum. Kl. 7½ kom "Am 5" á borðið við einum finnhvali. Hann var heldur lítil. Kl. 8½ var hann komin á dekkið, og

Framhald á næstu síðu

Manning søkist til hvalaveiðu
í Suðurhavinum

Við Willem Barendz Ekspeditióin, Amsterdam, til komandi hvalaveiðutúr í Suðurhavinum ynskist henda manning: Til hvalabátar: stýrimenn, maskinistar, eldkyndarar og matrósar. — Til kókaríð: flensarar, kókarar, lemmarar, skerarar og arbeiðarar.

Hýrir og presentsatsir sum fyri norskar ekspeditióinir.

Fólk, ið hefur arbeitt við hvalastøðir og hefur siglt við hvalabátum, verður tikið framum.

Inntøkan fyri veiðutíðina 1945–46 hefur liggið um 5000 til 7000 kr. fyri kókaríð, yvirtíð og prosentir íroknað. Inntøkan hjá stýrimonnum og maskinistum liggur nakað væl hægri. — Túrurin varar um 7 mánaðir. Ekspeditióin siglur úr Amsterdam í byrjanini av oktober og verður væntað aftur fyrrapartin í mai. Manningin fær hía ferð fram og aftur. Lønin kann verða goldin í føroyskum krónum ella, um tað verður ynskt, í sterling. — Famiðjan heima kann fáa útgjöld hvønn mánaða gjøgnum banka í Tórshavn.

Umsøkjandi mega sum skjótast venda sær til undirritaða.

L. W. Apol,
tlf. 385 & 390, skrivstova Landshandilsins.

Lýsingin eftir manning.

Her eru teir inni í Cape Town.

Hvalabátur við nebbafiski.

f.v. Emil Lyngvej, Hestur, Dánjal J Mørk, Miðvágur, Juul Jacobsen, Nólsoy, Richard Nybo, Hestur og Johan Zachariassen, Hestur.

f.v. Jóhannes Heinesen, Múli, Johan við Stein, Havn, Henning Jacobsen, Miðvágur, Johannes Olsen, Sandur, Martin Tórgarð. Nólsoy, Bjarki Skaale, Havn og Óli Olsen, Argir.

Her síggja vit frá vinstri: Hans J Berg, Sandvík, Aksel Petersen, Norðdepil, Herlon Jacobsen, Miðvágur og Mikkjal Gulklett úr Nólsoy.

tað var beinan vegin farið í holt við at skera hann upp. Skiparin skonkti snaps til hvønn mann, eftir sum tað var fyrsti hvalur, sum var kominn á dekkið.

18. desember var einki at gera fyrrapartin. Kl. 2 kom "Am 2" á borðið við einum bláhvali. Teir tóku olju og vatn, og brúktu hvalir sum friholt millum skipið og hvalin. Tá teir vóru lidnir, tóku vit hvalin inn og fóru at skera hann sundur. Áðrenn vit vóru lidnir kom "Am 4" á borði við einum bláhvali, og eina løtu aftaná kom "Am. 3" við einum finnhvali. Kl. 8 fingur vit frívakt. Náttarvaktin hevur longu nú 4 hvalir at stríðast við, so teir fáa nokk av arbeiði.

19. desember lá dekkið fult av hvali, tá vit komu til arbeiðis. Á afturdekknum var so lítið at gera, at um vit skuldu halda varman, máttu vit fram í fordekkið at arbeiða uppá tvøstið.

Ein hósíkingur var krøktur í lærið so mikið illa, at doktarin mátti skera sárið upp fyri at fáa reinsa tað. Tað visir seg at vera væl av hvali nú, men arbeiðið gongur spakuliga, tí ketlarnir kóka so illani at byrja við.

20. desember var arbeitt við sama lag. Alt strandar upp á ketlarnar.

Teir eru nýggir og mugu hava eina tíð at kóka, áðrenn full kraft kann setast á teir. Í morgun skrædn-aði ein veirur úr spikinum, meðan teir flensaðu. Spikstykkið reiv flensarin umkoll, og hann misti knívin soleiðis, at ein svenskari var skorin í hálsin. Tað bløddi nakað illa, men var ikki illani skorið. Seinnapartin datt ein ungur hollendari í ketilin. Hann meinslaðist nakað í hævdið og í hondina. "Am 5" hevur nú ligið hjá skipinum í tveir dagar við maskinskaða og við hvali upp á síðuna til friholt.

21. desember gekk arbeiðið við sama lag allan dagin. Seinnapartin kom "Am 4" á borði við einum hvali. Tá teir skuldu hanga hann upp í skipið, sakk hann. Teir høvdu tí betur ikki gjørt hann leysan, so teir pumpaðu bara meira luft inn í hann, so var tað klárað.

Sunnudagin 22. desember arbeiddu vit allan dagin. Kl. 10 um morgunin fór "Am 5" avstað at skjóta aftur. Í dag vóru fleiri hvalir so rotnir, at tá spikið var skorið av teimum, var tvøst og kroppur tveitt fyri borð.

23. desember kom ein maður til skaða. Hann kom fyri eina beinsag og

var sagaður í andlitið. Tað var tó ikki farligt. Arbeiðið gongur ongan veg.

24. desember var arbeiðið steðgað kl. 4½. Tá fingur vit frí til morgunin eftir kl. 8. Tíðliga um morgunin komu tveir hvalabátar "Am 1" og "Am 6" frá Cape Town. Teir høvdu nakað av posti við sær til útlendingarnar. Tveir hvalir vóru arbeiddir okkara vakt, tað var alt. Um kvøldið kl. 8 vóru vit bjóðaðir fram í messuna, har fingur vit pakka hvør maður í jólagávu. Pakkar-nir vóru frá einum hollendskum kvinnufelag, sum sendir út jólagávur til allar hollenskar sjómenn og útlendingar í hollenskari sjótænastu.

25. desember, fyrsti jóladagur, var arbeiðið byrjað sum vanligt kl. 8. Um náttina høvdu vit mist fyra hvalir, sum høvdu hingið aftaní skipinum. Veðrið var heldur ónossligt við kavaroki, men stilli. Seinnapartin var óveður, væl av vindi og ringur sjógvur, og tað gekk illa at taka hvalirnar inn av tí, at sjógvurin kom skolandi inn gjøgnum reyvina á skipinum. Tríggir mans komu til skaða í dag. Richard Nybo úr Heysti var skorin í hondina. Eitt stórt spikstykki, sum skuldi koyrast í pott-

Hilmar Petersen, Sandavágur.

in, slitnaði niður yvir tveir menn. Palle Frederiksen úr Sandavági fekk skaða í beinið og ein ungur hollendari misti titið. Hann var tó frægari aftur um kvøldið. Ein ringur jóladagur fyri teir og ónossligur fyri okkum allar. Tá náttarvaktin hevði loyst av fóru Martin Tórgarð og stýrimaður Hendriksen at gera fast á ein hval fyri at taka hann inn. Tá kom eitt óløgdið og skolaði teir báðar um koll. Teir blivu báðir stúkuvátir. Tað var ein heldur váttlig byrjan av arbeiðinum hjá teimum báðum. Arbeiðið gongur spakuliga av tí at tað er so ringt veður.

Jóladøgverðin var lodn-

ar hønur og brend suppa, ein øl og ein snaps...

26. desember var fínasta veður. Kl. 10 um morgunin kom kavarok og seinnapartin var ódnarveður. Tað vóru fáir hvalir at arbeiða í dag.

27. desember var gott veður. Allir bátarnir fingur hval í dag, so tað stóð á at halda dekkið klárt í dag.

28. desember var gott veður. Í dag kom ein hvalur, sum var 94 føtur langur. Tað er tann størsti sum enn er kominn. Ein sandingur skar seg í beinið í dag. Tað var heldur illa skorið.

Sunnudagin 29. desember var lítið at gera. Bátarnir fingur ongan hval. Á

okkara vakt komu bert 3. Tað var gjørt ymiskt annað arbeiði.

30. desember var arbeitt upp á at klæða veirstroppar við manilla. Kl. 3 komu 4 hvalir og tað var okkara arbeiði fyri dagin.

31. desember var arbeitt til kl. 4½ seinnapartin. Tá fingur vit frí eins og jólaaftan. Um kvøldið sóu vit ljósbíløt í messuni. Har var óføra stuttligt.

Nú koma vit til 1947 **1. januar** var arbeitt allan dagin bæði í døgurða- og kaffitíðini. Veðrið var av tí besta.

2. januar var nóg av arbeiði á dekknum. Í dag fóru vit um teir fyrstu 100

Gleðilig jól og gott nýggjár

Takk fyri gott samstarv í 2006

sansir.fo

 ATLANTIC AIRWAYS

Tel: 34 10 10 • Fax 34 10 01

www.atlantic.fo

Farteldu tilboð...

ASUS NOTEBOOK VJ1

2 GHz Intel CoreDuo T7200 prosessari
 15,4" WXGA TFT skíggi
 2048MB DDR-2
 120GB harddisk, 5400rpm
 Bluetooth
 Innbyggt modem, netkort og tráðleyst netkort
 ATI Mobility Radeon X1600 256MB GDDR3 (512 MB HyperMemory)
 DVD brennari og kortlesari
 4x USB 2.0 portur og Firewire
 Webcam 1,3 Megapixel og mikrofón (innbyggt)
 Windows XP Professional
 Taska og optísk mús fylgja við
 Battarí upp til 3,5 tímar
 2 ára framleiðara garanti

einans **17.888,-**

ASUS A6RP

1,7 GHz Intel Celeron prosessari
 15,4" WXGA TFT skíggi
 512MB DDR-2
 80 GB harddisk, 4200rpm
 Innbyggt modem, netkort og tráðleyst netkort
 ATI Express 200M grafikkort
 DVD brennari og kortlesari
 4x USB 2.0 portur og Firewire
 Webcam og mikrofón (innbyggt)
 Windows XP Home Edition
 Taska og optísk mús fylgja við
 Vekt 2,8 kg
 1 ára garanti

einans **5.895,-**

Atgongumerki til
 Summarfestivalin
 fáast í telebúðunum.

TELEBÚÐIN

TEL 30 30 40

Til hennara á jólum...

Samsung X830
 Smalt og snøgt snið
 MP3 og meira
 Hátalarar

LG Chocolate
 1.3 Megapíxil kamera
 - við blitz
 Lítskerm
 Bluetooth
 Tónleik og video
 Email

Samsung X160
 Smalt snið
 Stóran skerm
 Hátalarar
 flags og mms

Motorola V3i
 MP3s og meira
 Mynda- og Videotól
 Sera tunt snið

Nokia 7360
 Imponerandi lítskermur
 - við 65.536 litum
 flags og mms
 VGA-kamera og
 - videoupptakara

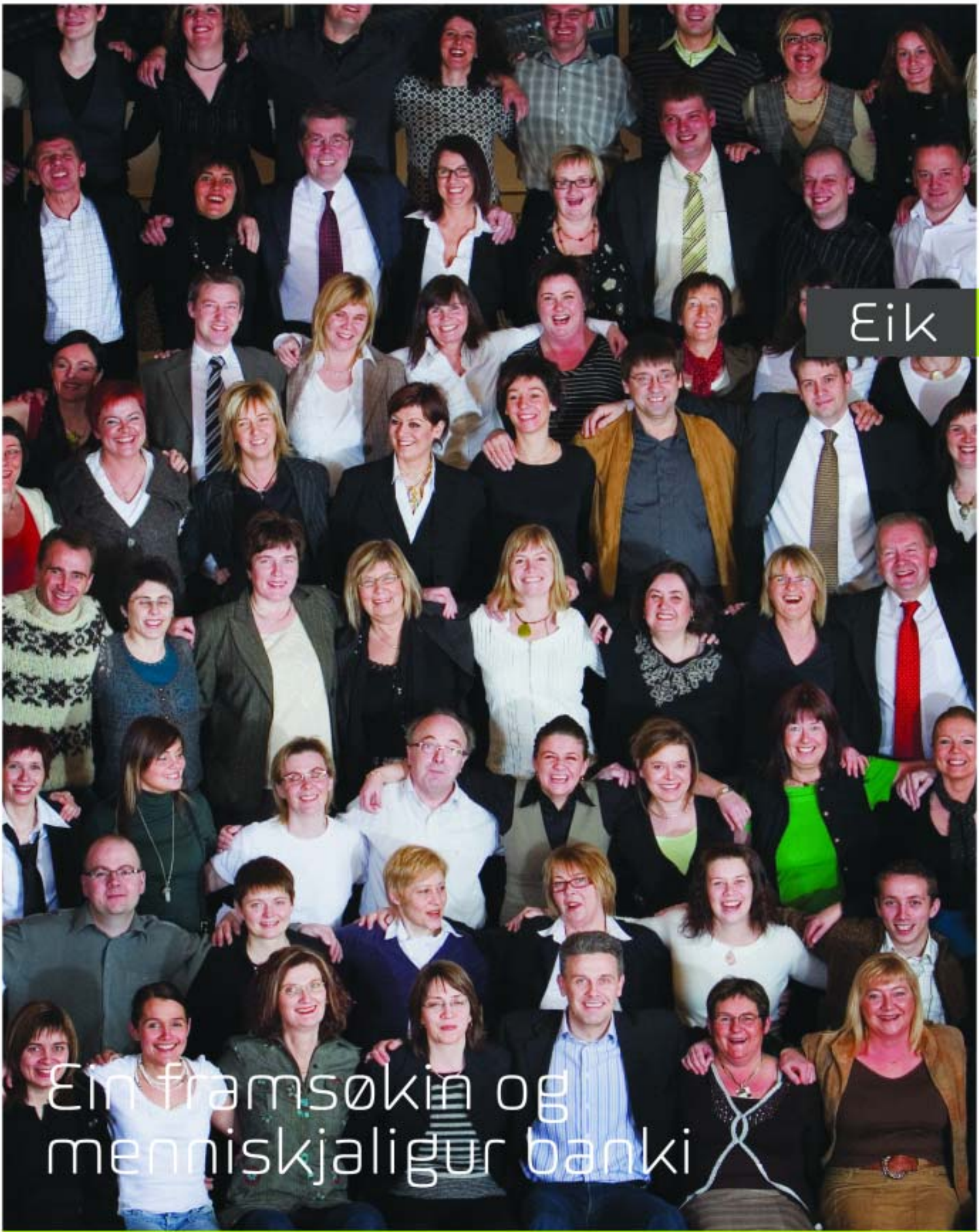

iPod nano
 4 GB ca. 1000 sangir
 24 tíma spælitíð

Jólapynt til
 farelfonuna

TELEBÚÐIN

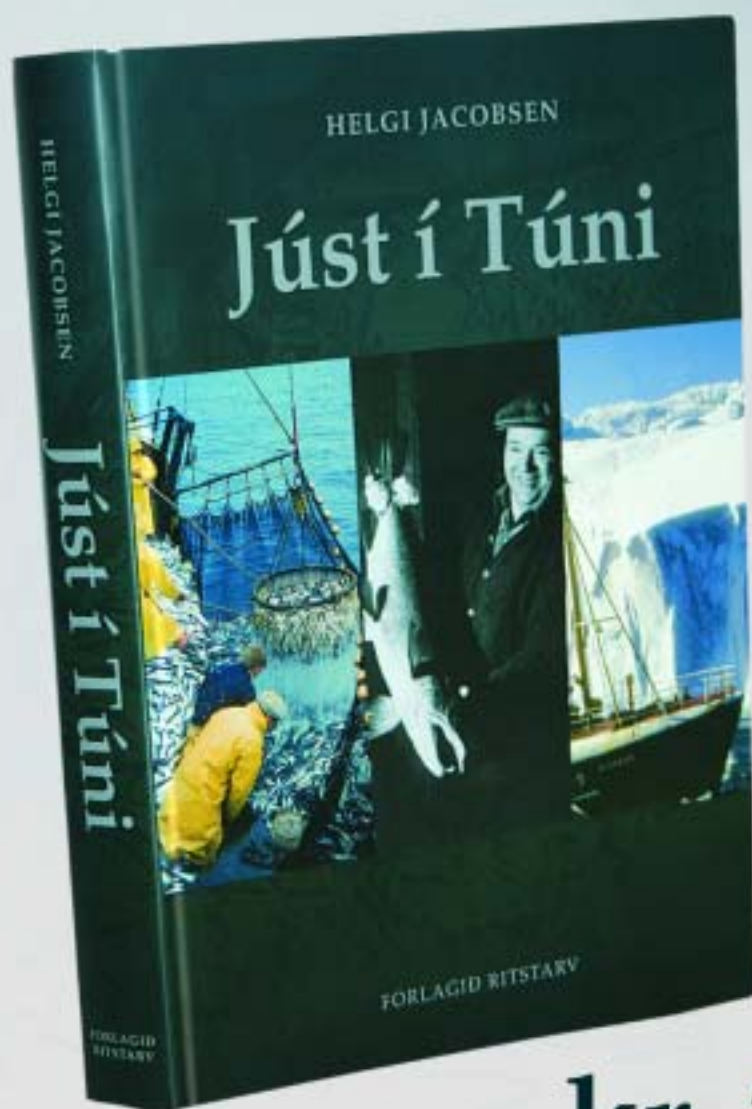
TEL 30 30 40

Eik er nýggja navnið hjá Føroya Sparikassa. Vit, ið starvast í Eik, eru júst tey somu, sum vit plaga. Sum kundi fært tú sjálvsagt somu góðu tænastu sum áðrenn navnaskiftið.

www.eik.fo

Júst í Túni

kr. 330,-

Júst var helst tann føroyingurin, sum fram um
aðrar kundi kallast royndarfiskiskapsmaður.
Kjartan Hoydal

Tað er eingin ivi um, at Júst í Túni gav startskotið
til ta stóru alingina í Føroyum.
Edmund Joensen

Í 2000 valdu lesarar Dimmalættingar Júst í Túni
til aldarinnar skipara.

»JÚST« til tín!

Framhald av síðu 12

hvalirnar. "Am 1" hevur fingið 8 hvalir, "Am 2" – 25 hvalir, "Am 3" – 26 hvalir, "Am 4" – 27 hvalir, "Am 5" – 14 hvalir, "Am 6" – 3 hvalir, tilsamans 103 hvalir.

3. januar var ónossligt at arbeiða á dekkinum. Tað var bæði vindur og kavarak og hartil kalt.

4. januar var nógv at gera á dekkinum. Um náttina var ein lemmari, t.v.s. ein sum limaði hvalirnar sundur, skorin í hondina. Tað var stórir skurður. Í dag skuldu vágamaðurin Palli Frederiksen leggja inn á hospitalið umborð. Fótablaðið var knúst av spikstykkinum, hann fekk oman yvir seg. Tá teir skuldu skera eitt kjafftein úr í dag, slitnaði krókurin úr veirinum, og beinið datt niður aftur. Tveir menn lógu undir, men hvørgin fekk skaða. Í dag var heilt gott veður.

5. januar var arbeitt sum vanligt á dekkinum. Veðrið var av tí besta. Timburmaður Poul Hansen úr Tórshavn datt oman í dag, soleiðis at knæið fór úr lið. Ein ringur sunnudagur fyri hann.

6. januar var einki gjørt fyrrapartin á afturdekkinum uttan at reinsa og spula tað. Seinnapartin var nógv av arbeiði. Veðrið er tað allar besta.

7. januar gekk arbeiðið sum vanligt. Tó var fleiri ferðir støðgir í vegna tess, at veirar og spøl gingu fyri. Veðrið er heilt gott.

8. januar var lítið gjørt á dekkinum av tí orsök, at veirar slitnaðu og spøl brotnaðu. Veðrið er støðugt av tí besta. Ein afrikani, sum er flensari, datt í dag og fekk skaða í armin.

9. januar var gott veður fyrrapartin, men seinna-partin bleiv bæði vindur og kavarak. Ein vágamaður Herlon Jacobsen datt í dag og fekk skaða í knæið. Tórolvur bleiv ringur í hálsinum og mátti fara í koyggjuna. "Am. 7" og "Am. 8" komu í dag kl. 4 frá Cape Town. Tá teir komu – "Am. 7" sleipaði "Am. 8" – slitnaðu tveir hvalir frá skipinum. "Am. 8" slepti "Am. 7" og fór eftir hvalunum. Hvørgin báturin var komin til skipið aftur, tá ið vaktarskiftið var kl. 8.

10. januar kl. 8 um morgunin kom "Am. 7" á borðið at fáa sær útgerð umborð. Vit vóru lidnir við hann kl. 4 um dagin. Tá kom "Am. 8" at borðið at fáa sær sína útgerð, hann var ikki liðugur okkara vakt. "Am. 7" fór frá, og vit tóku tann hvalin, hann hevði, uppá dekkið og

Flogfar varð eisini nýtt til at leita eftir hvali.

Tað verður rokast á dekkinum. Her síggjast Palli Frederiksen, Miðvágur og Richard Nybo, Hestur.

flensaðu hann. Tað var tann einasti hvalurin, sum var arbeiddur á afturdekkinum okkara vakt í dag.

11. januar var reint dekk, tá vit komu upp um morgunin. Kl. 11 kom "Am. 4" við einum bláhvali. Tað var tann einasti hvalurin, sum var arbeiddur okkara vakt. Annars var arbeitt uppá at beklæða veirar og annað í dag. Í dag høvdu vit ein tíma til døgurða, og vit fingi frí kl. 7½.

Sunnudagin 12. januar fingi vit frí allan dagin. Dagin fyri var byrjað at sigla longur inn í ísin. Tað var siglt allan dag.

13. januar var siglt allan dagin. Einki var at gera. Veðrið var av tí besta. Vit sóu nógvan ís í dag, ongan í gjár.

14. januar var veðrið av tí allarbesta. Kl. 7 um morgunin kom "Am. 7" og "Am. 8" við hvør sínum fyra spermasethvalum og tóku hvør sín til fríhólt, meðan teir tóku sær línurnar og aðra útgerð umborð. 3 aðrir hvalir komu í dag. Teir vóru allir tiknir inn á dekkið, og so var farið aftur at sigla longur inn í ísin.

Aftur bláhvalur at fáa **15. januar** byrjaðu vit aftur at fáa bláhval. Tað var øðrvísi at arbeiða teir enn spermasethvalirnar. Teir vóru sum leður at skera sundur.

16. januar gekk arbeiði-

ið sum vanligt á dekkinum. Í dag koyrdu vit eisini tvøst í spikpottarnar av teirri orsök, at tríggar pottar vóru brotnaðir á fordekkinum. Her, sum vit liggja, er nógvur ísur uttan um okkum. Ein stór grind hevur ligið og malið rundan um skipið allan dagin.

17. januar vóru fáir hvalir at beina fyri. Veðrið er av tí besta.

18. januar fingi vit bert tveir hvalir at arbeiða okkara vakt. Teir vóru lidnir kl. 3. Vit høvdu so einki at gera fyri enn kl. 6, tá kom ein bátur við trimum hvalum. Tað lukkaðist okkum at fáa ein av teimum lidnan, áðrenn vit fingi frívakt.

Sunnudagin 19. januar var arbeitt sum vanligt. Tað var nógvur vindur allan dagin. Tað sóust nógv stór ísstykkir í dag. Annars hevur tað bara verið smátt knas.

20. januar var gott veður. Arbeiðið var støðgað 3 tímar av teirri orsök, at tann veirurin, sum hvalirnar hingu uppi í aftaní skipinum, var komin um skrávuna. Tá hann at endanum var leysur, misti vit hvalin. Ein bátur kom tá við einum finnhvali. Hann tók hin hvalin, sum var slitnaður. Tað hevði verið missir í honum, tí hann var 90 fótur langur og hartil feitur. Tveir aðrir veirar slitnaðu undir arbeiði-

inum í dag, so vit vóru illa fyri at arbeiða í dag. Nú er komið upp um 200 hvalir. "Am.1" hevur fingið 23 hvalir. "Am.2" – 44. "Am.3" – 53. "Am.4" – 49. "Am.5" – 22. "Am.6" – 27. "Am.8" – 1. Tilsamans 213 hvalir.

21. januar var arbeitt sum vanligt. Tað komu bert 4 hvalir á okkara vakt.

22. januar var bert ein hvalur til at arbeiða, tá vit fingi deksvakt. Síðani tá var lítið og einki gjørt á dekkinum. Dekkið var ruddað, og trossar gjørdir klárir til at binda tankbátin saman við "Willem Barendsz", tá ið hann kemur.

23. januar var einki at gera. Ein hvalur kom á dekkið, sum "Am.5" hevði havt til fríhólt í tveir dagar. Hann var kavrotin.

24. januar kom fleiri hvalir, so tað var nokk av arbeiði allan dagin. Tíðliga um morgunin kom tankbáturin frá Cape Town. Hann hevði 18 mans við sær til "Willem Barendsz". Hann hevði eisini post við til hollendararnar.

25. januar var farið at sigla longur inn í ísin. Tankbáturin "Nacella" fylgdi við okkum. Seinnapartin var støðgað. "Am.7" kom við trimum spermum. Teir vóru hongdir til fríhólt millum skipini. Tað var byrjað beinan vegin at pumpa oljuna umborð.

Ísfjall vóru eisini á leiðini.

Her ein rættiligur fongur klárur at hiva inn á hekkuna.

Ein rættiligur stórhvalur er innkomin og nú verður farið at flensa.

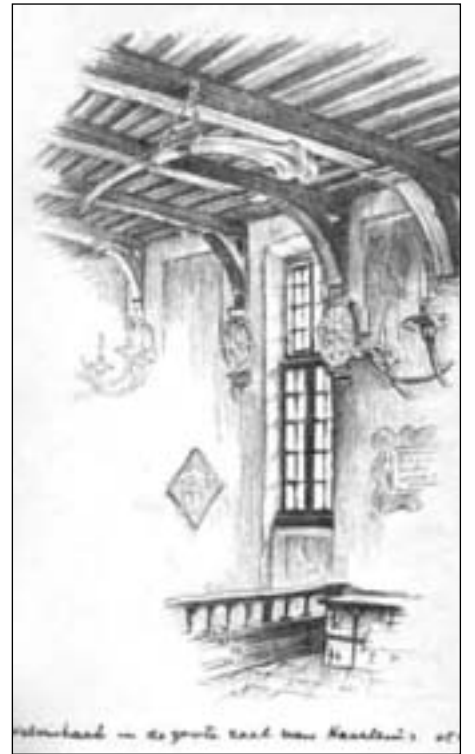
Hvalabáturinn "AM 2".

Ein royður fyllir væl upp á dekknum.

Hekkan á "Willem Barendsz".

Býráðshöllin í Haarlem í Hollandi er skrydd við lutum úr hvalabeini.

26. janúar var arbeitt allan daginn við at lossa ymiska útgerð umborð á "Willem Barendsz". Veðrið var av tí allarbesta. So langt, sum eygað sá, var ísur uttan um okkum. Tað var alt smáur ísur, einkult stór stykkir.

27. janúar var arbeitt við sama lag. Í gjár fór Palle Frederiksen umborð á tangabátin. Hann skal heim við honum til Hollands. Ein hollendari fór umborð samtíðis. Hann hevði eisini skaða í beinum. Fimm menn fóru umborð á tangabátin fyri at reinsa tangarnar og gera teir klárar at koyra olju í. Kl. 10 um kveldið fór tangabáturin frá "Willem Barendsz" til næstu havn at leggja seg har, til hann var klárur at sigla heim aftur.

28. janúar var nógv at gera allan daginn. Vit arbeiddu fimm hvalir á okkara vakt. Teir kláraðu ikki at taka frá frammi á hinum dekknum.

29. janúar var arbeitt sum vanligt til kaffitíð. Tá var eingin hvalur eftir. Kl. 3½ kom "Am.6" á borði við maskinmeistarann. Hann var komin til skaða av umstýringini. Hann hevði bløtt illa út gjøgnum oyra. Hvussu hann fer at klára seg er ivingarsamt. Hann hevði mist vit-ið og var ikki raknaður við aftur okkara vakt. Kl. 2 fóru vit at sigla út úr ísnum. Tað er nógvur vindur og hartil kalt.

30. janúar var arbeitt við at gera ymiskan reiðskap til á dekknum. Kl. 4 kom ein bláhvalur, og hann arbeiddu vit lidnan, til vit fingur frívakt. Tað hevur verið óveður í dag.

31. janúar var arbeitt við at spleysa veirar til at binda hval við til skipið,

og vit fóru at bera harpunur upp á dekkið til at koyra umborð á bátarnar, tá teir komu aftur at bunkra. Tað var farið at sigla inn aftur í isin í dag.

1. februar var lítið arbeitt. Um morgunin kom ein stórir bláhvalur. Hann vardi til middag. Síðani kom ein spermur. Hann tók tað, sum var eftir av degnum.

2. februar var sunnudagur. Tá var nógv at gera allan daginn. Tað kom hvalur eftir hval allan daginn. Veðrið var av tí allarbesta. Í dag kom tangabáturin aftur til skipið. Hann hevði verið við olju til eitt annað kókarí. Eitt russiskt kókarí var tætt hjá okkum í dag.

3. februar var nógv av arbeiði allan daginn. Tað eru fleiri hvalir aftur út í dag. Tað kom ein bátur frá tangabátinum í dag eftir doktara til ein sjúkan

mann. Teir høvdu umborð. Veðrið er av tí besta.

4. februar var nógv arbeiði allan daginn. Tað russiska kókaríið var triggjar fjórðingar frá okkum í dag. Tann fyrsta dagin teir royndu her suðuri, fingur teir 15 hvalir. Tað var ein góður dagur fyri teir.

4. februar fóru vit upp um 300 hvalir. "Am.1" – 39 hvalir, "Am.2" – 51, "Am.3" – 71, "Am.4" – 69, "Am.5" – 33, "Am.6" – 27, "Am.7" – 3, "Am.8" – 10, tilsamans 303 hvalir. "Am.7" er boyubátur. Hansara arbeiði er at taka hval frá hinum bátunum og sleipa teir til skipið og at vera til reiðar, um skipið skuldi trongt til hann. Arbeiðsmaðurin hjá okkum á reisu frá Amsterdam til Íslands, ein norðmaður, sum kallaðist Hansen, er í dag koyrdur umborð á tangabátin við pakk og sek. Orsøkin er tann, at

maðurin var ómøguligur og óbrúkiligur og brúkti altíð kjaft móti sínum yvirmonnum.

5. februar var lítið gjørt, tó at fleiri hvalir hingu aftan í skipinum. Tað kom av, at teir tóku ein stóran bláhval upp, og sveivurin slitnaði av honum. Tað gingur fleiri tímar, áðrenn teir fingur hann upp á dekkið. Teir máttu seta 3 veirar á hann. Hann var 90 fótur langur og øðiliga feitur.

6. februar var arbeitt sum vanligt á dekknum. Veðrið er av tí besta.

7. februar var ikki nógv av arbeiði. Vit fyltu tveir pottar á afturdekknum. Síðani tóku vit triggjar spermar upp og flensaðu teir, skóru høvdini av og koyrdu restina yvirborð. Tá vit fingur frívakt var reint dekk.

8. februar var nógv av arbeiði allan daginn. Vit

lógur allan daginn undir einum ísstykki, sum kundi vera ein hálvan fjórðing til longdar og púra slætt omaná. Tað átti at vera einar 200 favnar høgt.

Sunnudagin 9. februar var nógv av arbeiði allan daginn. Veðrið er av tí besta.

10. februar gekk arbeiðið heldur seint á afturdekknum allan daginn av teirri orsök, at tað vóru flensaðir so nógvir hvalir, at teir kláraðu ikki at taka undan á fordekknum.

11. februar gekk arbeiðið sum vanligt allan daginn. Tíðliga um morgunin kom tangabáturin á borðið, og tað var beinan vegin byrjað at pumpa hvalaolju umborð í hann. Í gjár kom "Am.3" á borðið við maskinskaða. "Am.7" liggur tætt hjá skipinum við 10 hvalum uppi í sær, sum hann hevur tikið frá hinum bátunum.

12. februar var arbeitt til kl. 12. Tá fingur vit frívakt til kl. 8. Tá skuldu vit taka vakt aftur til kl. 8 morgunin eftir. Orsøkin var tann, at vit skuldu skifta yvir frá dagvakt til náttarvakt.

13. februar høvdu vit okkara fyrstu náttarvakt. Veðrið var av tí besta, og væl gekk at arbeiða, tó at tað ikki fall so væl fyri sum um dagin, tí vit máttu brúka lummalykt at lýsa við, meðan vit arbeiddu við pottarnar.

14. februar var nógv av arbeiði alla náttina. Vit fyltu 10 pottar á okkara vakt. Um dagin var ein hvalur tikin upp, sum var 92 fótur langur og hartil feitur.

15. februar var arbeitt sum vanligt alla náttina. Tað sóust nógv stór ísstykkir uttan um skipið. Veðrið var av tí allarbesta. Klár luft og stilli.

16. februar gekk arbeiðið spakuliga alla náttina. Fyri tað fyrsta vóru eingir pottar tómir, og tá ið teir til endan vóru tómir, var einki spik at koyra í teir. Vit fyltu tó upp í 9 pottar. Eftir sum arbeiðið gekk var tað nógv.

17. februar var nógv av arbeiði alla náttina. Tað var mest finnhvalir, sum vit arbeiddu. Teir eru væl feitari nú enn fyrsta vit byrjaðu at skjóta teir.

18. februar var arbeitt sum vanligt alla náttina. Nú eru vit komnir upp um 400 hvalir. "Am.1" hevur fingið 52, "Am.2" – 65, "Am.3" – 92, "Am.4" – 92, "Am.5" – 47, "Am.6" – 44, "Am.7" – 8, "Am.8" – 21, tilsamans 421 hvalir.

Royður, ella bláhvalur, var týðningarmesti fongurin hjá hvalaveiðumonnunum.

Nebbfiskur varð eisini veiddur.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

3. desember

Tað eru –9,3 stig og stilli, og væl av kava er niður-komið.

"Polar Tinjarmiut" landar í Nuuk í dag, teir hava gott 300 tons inni. Teir hava verið á gomlum leiðum heilt norðuri ímóti 72 stigum, og fiskiskapurin hevur verið skiftandi, men slagið er útmerkað, siga teir. Orsøkin til, at teir landa í Nuuk, er, at teir hava okkurt, sum skal gerast, áðrenn farið verður nýggjan túr.

4. desember

9,2 minusstig og lot av norðri. "Tasermiut" kom inn at landa gott og væl 300 tons í morgun. Latið verður væl at góðskuni.

Trolarin "Sisimiut" er á veg til Føroyar, og sum eg havi skilt, skulu teir á Kollafjørð at leggja fongin upp, og so á skipasmiðju at gera klárt til Barentshavið aftaná nýggjår. Teir hava fiska væl av svartkalva, síðan teir komu vesturum at royna. "Sisimiut" hevur sett met í ár. Teir hava fiskað fyrri knapt 115 milliónir kr. Toskur og svartkalvi, sum teir hava fiskað í 2006 – ein øgilig mongd.

5. desember

–14,2 stig og lot av norðri. "Lómur" kom inn at landa í morgun, teir hava 120 tons inni hendan túrin. Teir hava roynt uppi á Diskobankanum.

6. desember

Vindur av norðri við kavaælingi. Tað munnu vera nógv ár síðani, at vit hava fingið so nógvan kava niður fyrstu vikuna av desember.

"Lómur" loysti í kvöld, teir skulu landa suðuri í Paamiut næsta túr. Tað sær út sum, at teir verða sjúgv-aðir suður at landa, tí her klára tey ikki at arbeiða undan alt tað, sum kemur upp av rækjum. Teir smærru bátarnir koma fullir upp undir lúkurnar av ís-aðum rækjum.

7. desember

Minus 10,5 stig, stilli inni á, men lot utanfyri av norðri. "Akamalik" kom inn at landa í morgun. Teir hava verið úti í 15 dagar og hava gott og væl 470 tons inni.

Kanadiarnir "Inuksuk" og "Saputi" eru eisini í Nuuk og landa í dag. "Regina C" er í Manitsok og landar, teir hava fulla last. Teir fóru úr Nuuk 15. november og endaðu heilt norðuri á 72 stigum, teir sigldu 525 fjórðingar á feltið, og so suður til Manitsok at

Kári við Stein hevur verið ein túr umborð á "Mersey Phoenix" og tikið nakrar myndir, nú ein dagin hann var inni.

landa – ein túrur har bara siglingin var uppá 1.000 fjórðingar. Slagið var óføra gott hjá teimum.

8. desember

Stilli og –14,1 stig. "Akamalik" loysti á døgurða í dag, og hann var ikki meira enn leysur frá landi, so legði "Ocean Tiger" at. Teir komu inn eftir neti og øðrum, og so eftir nøkrum monnum. Teir fóru avstað aftur beinanveg til fiskarí. Teir vóru við at vera lidnir við kvotuna her á vestursíðuni, og síðani fara teir eysturum at royna. Um alt gongur væl hjá teimum, skulu teir landa í Íslandi fyrstu vikuna av januar 2007.

"Regina C" fór nýggjan túr í dag. Sum eg havi skilt, so skulu teir inn aftur 19. desember at landa, og so verður farið á Grand Bank at royna, har hevur verið gott fiskarí hjá teimum, sum hava roynt har.

Eg havi hoyrt, at ein norskur bátur, "Reymøy", við føroyingum umborð hevur havt góðan fiskiskap. Teimum manglar eitt lítið sindur at hava fiskað teirra kvotu. Teir fiskaðu 215 tons í 5 dagar, og so lógu teir bakk eitt døg. Slagið

er gott, tað telur 110/120 úr tanganum, so teir kóka óført har umborð. Tá kvotan er liðug verður lastin full – um 580 tons.

"Atlantic Enterprice", við Toftamanninum sum skipara, liggur har í nærheitini og hevur gott fiskarí.

"Lómur" fór at sigla frá Diskobankanum til Paamiut at landa, teir hava knapt 115 tons inni. Teir skulu vera har til arbeiðstíð týsmorgunin.

11. desember

Minus 6,5 stig, vindur og kavarok av norðri. "Lómur" fór at sigla náttina til sunnudagin, teir hava um 115 tons og skulu landa í Paamiut.

Flúgvingin her varð avlýst. "Natarnaq" kom inn her at landa í morgun, og teir skuldu skifta fólk. Teir sita við ringum tannabiti og bíða eftir at sleppa heim, staklarnir. Teir hava fulla last inni. Tað sær ikki lovandi út við floglíkindunum í morgin, men tað kann broystast so skjótt.

"Polar Amaroq" og "Polar Nagtoralik" eru í Nuuk og landa.

13. desember

–15,9 stig og stilli. Ein 20-tonsari sendi út neyðar-

kall í nátt. Teir tóku sjógv inn, og tað var nógvur vindur og ljótur sjógvur; tað vóru 5 mans við skipinum. Trolarin "Claudia", av sama slag sum "Hvannhólmur" úr Skopun, lá her inni, og "E. H. Lennert" fóru til hjálpar á possisjónini, sum var uppgivin. Mannskapið hevði gjørt klárt at fara í gummibátin, tá "Claudia" kom til teir og fingi ein enda á teir og byrjaðu at sleipa teir. Teir komu til Sisimiut í øllum góðum.

Teir á "Markus" hoyrdu eisini neyðarkallið og fóru beinanveg at sigla á possisjónina. Teir vóru nakrar tímar frá teimum, men "Claudia" var undan teimum. "Markus" kom inn at millumlanda í morgun, teir hava so at siga tað mesta á plattum, teir ætlaðu at koyra um 300 tons upp.

"Nanok Trawl" er í Nuuk og landar í dag, og "Tasermiut" skal inn at landa í morgin og skifta fólk. "Steffen C" er inni í Manitsok og landar í dag. "Markus" loysti aftur í kvöld. Eftir ætlan skulu teir inn aftur til Nuuk at landa tann 28.

Aftur í ár fekk eg ein av teimum prúðu veðrunum sunnan úr Qrasiarsuq inni við Narssrarsuaq. Hann sær gott út, og vektina skal eg siga í næsta blaði. So kunnu tit lesarar royna at meta um vektina.

Øllum vinum og kenn-ingum, bæði á sjógv og landi, ja, øllum Føroya fólki, ynski eg eini gleðilig jól og eitt av Harra-num signað nýggjår. Takk fyri tað farna árið.

Kári við Stein
Sisimiut

Haldið FF-blaðið

Ja takk!

Eg ynski at gerast haldari
av FF-blaðnum fyri einans
250 krónur um árið

Verður sent ópostað
(vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

Vit eru at hitta á tlf. 31 15 69 ella fax 31 87 69
fo-fisk@post.olivant.fo · www.fiskimannafelag.fo

Atkvøðuseðlarnir sendir út

Atkvøðuseðlarnir til formansvalið í Føroya Fiskimannafelag vórðu sendir út seinasta viku-skifti.

Í skrivandi stund restar bert at senda seðlarnar út til limirnar í sjómannadeildini, men teir verða sendir fyrsta dagin.

Seðlarnir til fiskimenn verða fyrri ein stóran part sendir við posti, meðan teir í summum bygðum verða býttir út av sóknarformanninum í sóknini.

Um tað hendir seg, at fiskimaður ella sjómaður við valrætti ikki hevur fingið atkvøðuseðil innan eina viku, eigur viðkomandi at siga felags-skrivstovuni frá og sendir hon so seðil.

Sum kunnugt skulu seðlarnir verða grannskoðara felagsins í hendi í seinasta lagi 30. januar.

Formansstríðið í FF

Mortan Berjastein

Óli Jacobsen byrjaði stríðið við at leggja Dan undir at hava sagt seg vera í lummanum hjá reiðarunum í tí tíðinadskrivi, sum kom í bløðini í sambandi við fráboðanina um, at Dan stillaði upp móti Óla.

Í tíðinadskrivinum stóð, at "Dan hevur eisini tann fyrirmin, at hann ikki er heftur at nøkrum reiðara", og fyrri tað næsta var

tað ikki Dan, ið hevði skrivað tíðinadskrivið, men undirritaði. At Óli so tulkar tað, sum hann ger, er neyvan av tí, at hann ikki er í lummanum hjá nøkrum reiðarum.

Fyri nøkrum árum síðani kom ein manning til skipið fyrri at fara til fiskiskap, men tá hevði reiðarin biðið annað fólk, tí skipið skuldi í oljuvinnuna sum vaktarskip. Hetta hevði so við sær, at manningin, sum tá var uppsøgd

frá einum degi til annan, átti minstuløn í so og so langa tíð, alt eftir hvat starv hann hevði umborð, frá reiðarinum. Óli bleiv gjørdur varugur við málið, og vildi hann hava ein fund við reiðaran saman við manningini og sóknarstýrslimunum, sum umboðaðu hesa somu manning. Fundurin bleiv í barnaheiminum hjá Óla í Norðragøtu. Spenningurin var sum so ikki stórir, tí sáttmálin segði púra

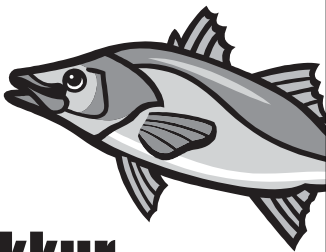
greitt, hvat manningin átti. Talan skuldi bert verið um ein avgreiðsluspurning, men so var ikki.

Óli byrjaði fundin við at spyrja manningina, um teir ikki kundu vera nøgdar, um teir fingi helvtina av tí, teir áttu, tí reiðarin var ikki so væl fyrri figgj-arliga.

Hvør segði seg ikki vera í lummanum hjá nøkrum reiðara?

AGN

**sild
saury
kúfiskur
makrelur
høgguslökkur**

...dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
 telefon: 448095 · fax: 448744

Tað sum Óli bagatelliserar

Mortan Berjastein

Hvat landing og ístøku viðvíkur, hevur Óli verið ein nissa, so tað baskar eftir í. Eg veit um manning, ið landaði og tók ís í samfull sjey ár uttan løn, hóast Óli visti um hendan trupulleikan.

Manningin hevði fleiri

ferðir gjørt vart við málið hjá reiðarnum – sum ikki lætst um vón – áðrenn teir fóru víðari til Óla. Hjá Óla vóru teir eisini fleiri ferðir, tó uttan úrslit. Hann segði seg hava sent eitt skriv til reiðarið – sum reiðarin helst koyrði beint í skrell – og kundi hann tí ikki gera meira við málið.

Ikki fyrr enn sóknarstýrslimirnir hjá hesum monnum – sum vóru snýttir fyrri einar kr. 350.000 hvør í landingarløn – vóru kunnaðir um málið, bleiv settur ein stoppari fyrri luskarinum, ið hevði gingið fyrri seg øll hesi sjey árin. Og fingi teir landingarløn

eftir tað, til teir fyrri kortum, loksins sluppu undan at landa sjálvir.

Her er talan um tólv mans, altso 12 x 350.000 kr. Tað gevur 4,2 mill. kr. Beint í lumman hjá reiðaranum.

So ...hvør segði seg ikki vera í lummanum hjá nøkrum reiðara?

Formansvalið:

Miðvís útspilling av fiskimannafelagnum

Óli Jacobsen

Eg havi nú í meira enn ein mánað upplivað eina miðvísu og grova útspilling av mær sjálvum og Fiskimannafelagnum, har alt, sum FF stendur fyrri, á ein hástóran hátt er misteinkiliggjort og gjørt til einkis. Hetta hevur verið so langt úti, at eg havi sum minst roynt at svara aftur. Sum til dømis tá Dan R. Petersen uttan nakað sum helst grundarlag rør uppundir óregluliga valmannagongd og sammetir meg við forsetan í Hvítarusslandi, sum er kendur fyrri at beina fyrri politiskum mótstøðumonnum. Hvat Lukasjenko stendur fyrri kann annars lesast á okkara heimasíðu:

www.fiskimannafelag.fo

Dan boðaði frá, tá hansara uppstilling varð kunn-gjørd, at við honum skuldi FF fáa ein nýggjan profil. Hann hava vit nú sæð til fulnar!

Nú tekur hansara høv-uðsstuðul til formansval-

ið, Mortan Berjarstein, við. Í bløðunum greiðir hann frá einum fundi um uppsagnarløn til eina manning, har "Óli byrjaði fundin við at spyrja manningina, um teir ikki kundu vera nøgdar, um teir fingi helvtina av tí, teir áttu, tí reiðarin var ikki so væl fyrri figgj-arliga".

Niðurstøðan hjá Mortani er: "Hvør segði seg ikki vera í lummanum hjá nøkrum reiðara?"

Viðkomandi fiskimenn hava einki at finnast at FF Umrøddi fundur var heilt afturi í 1999 og málið er tískil 7 ára gamalt. Fyrst

skal sigast, at tað er sera ósannlíkt, at eg havi úttalað meg sum endurgivið. Eitt er, hvat eitt slíkt endurgjaldsmál endar við í rættinum, men tað byrjar ongantíð við øðrum enn at krevja fult endurgjald.

Eg havi mánadagin tsað við triggjar av monnum, sum vóru á fundinum, og teir minnst heldur einki til, at slík sjónarmið eru sett fram.

Men tað avgerandi er, at teir fiskimenn, sum hetta mál viðvíkti, vátta, at á fundinum, har reiðarin eisini var við, varð gjørd ein avtala millum partarnar í málinum um endurgjald. Hesi avtaluni fylgdi reiðarin. Hesir fiskimenn siga seg einki at hava úti-standandi við Fiskimannafelagið í hesum máli. Hetta skuldi verið gott.

Men tað er eftir øllum at døma tað ringasta, sum kann henda hjá slíkum monnum sum Mortan og Dan, at tað verða funnar loysnir á trætum, sum menn eru nøgdar við.

Hetta er enn eitt dømi um ta útspilling, sum fer

fram fyrri at sleppa Dan R. Petersen framat formanssessinum í Fiskimannafelagnum. Avgreidd mál verða fiskað upp, snarað og snøggað til, so tey hóska endamálinum. Hetta er sami hugburður, sum Dan sjálvur er kendur fyrri at nýta, eisini í sínum politiska virksemini...

Rokni við, at fiskimenn duga at skyna á, um ein slíkur gjøgnumførdur negativur hugburður til alt og øll kann fara at verða teimum til gagns. Undir øllum umstøðum er valið lætt!!

PS:

Beint áðrenn deadline er komið eitt nýtt bræv frá Mortani. Her er eisini talan um eitt mál, sum er loyst, eisini við okkara hjálp. Annars gongur hetta mál aftur til 90-ini, og man vera úti við 10 ára gamalt. Sannleikavirðið í hesi frágreiðing er nøkurlunda tað sama, sum í málinum, sum er umrøtt í hesi grein. Tað er ikki nógv meira at siga um tað.

BAADER

Vit hava eykalutir á
 goymslu og útvega
 teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
 Fax: 44 42 85

Hvussu koma vit víðari í eftirlønarmálinum?

Føroya Fiskimannafelag hevur evnað uppskot til eina eftirlønarætlan í samstarvi við Føroya Lívstrygging. Talan er um skipan, ið leggur dent á tryggja eftirløn alt lívið.

Nú so nógv hevur verið frammi um, at fiskimenn í Føroyum ikki hava nøktandi eftirlønarskipan, hevur Føroya Fiskimannafelag í samráð við Føroya Lívstrygging evnað uppskot til eina persónliga eftirlønarskipan, ið fer at bota munandi um støðuna hjá føroyska fiskimanninum á hesum øki.

Fremsta endamálið við eini slíkari eftirlønarskipan er at nækta sjálvan eftirlønartørvin. Hetta merkir, at tá fiskimaður velur at leggja frá sær vegna aldur, skal ein líkinda eftirløn figgja eftirlønartilveruna, tá vanliga hýran ikki longur er har. Harumframt eigur skipanin at fevna um muna góða trygging her og nú.

Vanliga verður eftirløn araldurin í Føroyum roknaður at vera 67 ár, men henda skipan merkir, at eftirløn kann fáast áðrenn hendan aldur.

Eftirlønin
Tað er tí sera týðningarmikið, hvussu innihaldið í

eini eftirlønarskipan er sett saman fyri at kunna meta hana at vera nøktandi. Her eru serliga spurningar sum, hvussu eftirlønin skal útgjaldast, og hvussu trygg hon er.

Tað vísir seg, at flestu fólk liva longri, enn tey sjálvi vænta. Hetta er gott, men tað reisir eisini spurningin, hvussu henda longda livitíðin skal figgjast. Hvørjum skal hin eftirlönti liva av? Tí er týðningarmikið, at hvør einstakur hevur sína egnu eftirløn sum ískoyti til almennu skipanina.

Í uppskotinum verður lagt upp til, at fiskimaðurin kann tryggja sær eina løn restina av lívinum, samstundis sum hann kann fáa eitt størri útgjald í einum, tá hann velur at fara frá vegna aldur. Júst henda samansetingin hevur víst seg at hilnast sera væl, tí hon nøktar tørvin í sambandi við umskifti til eftirløn araldur, samstundis sum mánaðarlaga lønin er tryggjað restina av lívinum.

Tryggjeiki
Tað hevur stóran týðning, at ein eftirløn er so trygg sum gjørligt. Hetta, at fiskimaðurin kann hava álit á, at eftirlønin ikki verður skerd, antin av ov vánaligari íløgu, ella tí fiskimaðurin sjálvur t.d. hevur verið óarbeiðsførur í styttri ella longri tíð, ið annars ger, at einki gjald kemur inn á skipanina.

Í uppskotnu skipanini er trygging, ið ger, at um maður gerst óarbeiðsførur í styttri ella longri tíð, heldur inngjaldið fram, júst fyri at tryggja, at fiskimaðurin skal kunna fáa óskerda eftirløn við eftirløn araldur.

Uppskotna skipanin kemur at innihalda eina veiting til børn, um maður doyir. Veitingin er ásett at verða útgjaldin sum mánaðarlaga løn til hvørt barnið, ið er undir 18 ár. Veitingin verður gjaldin sum skattskyldug inntøka hjá barninum, og hon er tann upphædd, ið svarar til botnfrádráttin í skattinum, í løtuni kr.

26.000 árliga. Um hetta er einasta inntøkan, er hon harvið skattafrí.

Gjaldið
Ein rættiliga grundleggjandi spurningur, ið støða skal takast til viðvíkjandi eftirløn, er inngjaldið. Hvussu nógv eigur at rindast, hvussu verður rindað, og ikki minst hvør skal rinda, t.v.s. hvør ber kostnaðin.

Til fyrsta spurningin – hvussu nógv – er vanliga svarið, at ein og hvør persónur eigur við eftirløn araldur at hava sett so frægt til vikis, at hetta kann figgja umleið 60% av tí, sum lønin hevur verið. Fyri at náa hesum máli, skal vanliga setast millum 12 og 16% av lønini, alt eftir nær inngjaldið byrjar.

Føroya Fiskimannafelag hevur í sínum arbeiði at bota um kor fiskimanna fingið í sáttmálan, at reiðarin skal rinda til eftirløn saman við fiskimanninum. Í løtuni verður inngoldið kr. 30 og kr. 22 frá ávikavist reiðara og fiskimann-

inum. Hendan skipanin er ikki nóg góð enn, men var at skilja sum ein byrjan uppá eina eftirlønarskipan. Nú verður so møguleiki at fullføra hesa ætlan. Verandi skipan skal halda fram við hækkandi inngjaldi frá báðum pørtum.

Nýggja skipanin byggir víðari á verandi sáttmálaeftirlønina. Inngjaldið verður framvegis umsitið av reiðaranum, soleiðis at skattur ikki verður gjaldin av inngjaldinum. Hugskotið er, at tað verður gjørd ein serlig skipan, so inngjaldið hjá fiskimanninum sjálvum verður økt eftir tørvinum hjá hvørjum einstøkum.

Eftirløn arætlanin
Hetta merkir, at hvør maður fær høvi at økja um tær kr. 22 fyri hvønn túr, sum í løtuni er egið inngjald. Inngjaldið er skattafrítt, tí reiðarin afturheldur gjaldið, áðrenn lønin verður skattað. Ætlanin er sett upp soleiðis, at maður sjálvboðin kann velja tvinnar loysnir:

Full eftirløn. Gjaldið er ásett til kr. 200 fyri hvønn mynstraðan dag. Hetta svarar í flestu førum til einar góðar kr. 40.000 um árið. Hetta verður vanliga mett sum nøktandi eftirløn arinngjald. Við fullu loysnini, fæst eisini full rættindi, m.a. eisini til nevndu barna eftirløn.

Hálv eftirløn. Gjaldið er helvtin av omanfyri nevnda gjaldi, t.v.s. kr. 100 fyri hvønn mynstraðan dag. Henda loysnin kann veljast av teimum, sum í løtuni ikki meta seg vera førar fyri at rinda hægri gjald. Í hesi loysnini er eingin barna eftirløn.

Talan er um serliga góða avtalu við Føroya Lívstrygging, eisini tá tað kemur til umsitingargjöld og rentu. Hettar er tó treytað av, at nóg góð undirtøka er frá monnum fyri hesi ætlan.

Ætlanin er at leggja hetta hugskot fram á landsfundinum, og tá fæst at vita, hvør áhugi er fyri hesum.

Tøkk til Axel Hansen:

FF arbeiðir miðvíst fyri fiskimenn

Axel Hansen hevði um dagarnar eina grein í Dimmalætting um ymisk fiskimannaviðurskipti. Gjørd var viðmerking í Dimmalætting, men hetta eru eisini sjónarmið, sum hoyra heima í FF-blaðnum.

Axel Hansen skal hava tøkk fyri sína konstruktivu grein í Dimmalætting fríggjadagin í samband við formansvalið í Fiskimannafelagnum.

Í einum slíkum arbeiði er tað altíð okkurt, sum kann gerast betri og øðrvísi, og tað verður heldur ongantíð komið á mál. Tað liggur altíð okkurt eftir. Axel nevnriskur dømi um hetta. Tað er ikki pláss í eini stuttari grein at koma inn á øll teirra, men tey hava øll verið viðgjørd, eisini í samband við verandi orðaskifti.

Okkara sjónarmið m.a. um hesar spurningar finnast í FF-blaðnum og á okkara heimasíðu:

www.fiskimannafelag.fo

Her skal líka verða komið inn á tað, sum Axel sigur um tryggingina. Tann trygging, sum fiskimenn gjalda

til, er ikki treytað av, at menn eru giftir. Hetta er tó galdandi fyri ta trygging, sum reiðarin rindar, og har tað stendur á politisku skipanini at broyta hetta.

Hetta og hini nevndu málini hava eisini verið viðgjørd í undanfarnum ársfrágreiðingum, eins og teir verða tikin upp í teirri ársfrágreiðing, sum verður lögð fyri landsfund felagsins 29. desember. At tað nú eisini kemur ikast frá einum virknum fiskimanni kann bert verða til gagns, uttan mun til, hvør ið verður formaður. Vónandi koma fleiri slík sjónarmið fram á landsfundinum.

Arbeiða á øllum frontum
Eg havi í 36 ár brúkt allar mínar kreftir uppá at bota um viðurskiptini hjá fiski-

monnum. Talan hevur verið um ein arbeiðshátt, sum ikki er komin á forsiðurnar, men úrslitini hava ikki verið verri fyri tað. Hinvegin er tað neyvnan nakað felag, sum so gjølla kunnar limirnir um sítt virksemi sum FF – sum t.d. gjøgnum felagsblaðið.

Vit hava arbeitt á øllum frontum. Taka vit teir fiskimenn, sum avreiða ráfisk í Føroyum, hava vit umframt sáttmálan eisini havt ein týðandi leiklut í at fáa ta kapping um fiskin, sum hóast alt hevur givið teir prísir, sum eru. Vit hava saman við øðrum feløgum á økinum barst fyri at verja fiskidagaskipanina sum skipan. Úrslitið er fleiri fiskidagar enn ætlað av fiskifrøðingum, og sum vissuliga koma fiskimonnum til gagns.

Berjast má fyri tey smæstu rættindi Í fakfelagsvirksemi kemur einki av sær sjálvum. Nærum altíð liggur eitt stórt sakligt arbeiði aftanfyri eitt hvørt framstig. Eitt dømi um hetta er sjómannaskatturin, sum, sambært hansara "figgindum", gevur sjófólki 60-70 mill. kr. árliga, og sum tískil man vera størsta einstaka "hál", sum sjó- og fiskimenn hava gjørt.

Hesum hevur FF stríðst fyri í nógv ár. Fyrst sum undirbygðar áheitanir á politisku myndugleikarar. Sjálvur kom eg at hava ein avgerandi leiklut í hesum sum tingmaður og samgongulimur í tveimum samgongum árinum 1994-1998. Skattaskipanin var úrslit av samgonguni 1996-1998, har eg eisini átti ein leiðandi leiklut í, at hon varð skipað. Um-

framt tann pening, sum liggur í hesi skipan, var hon eisini ein almenn viðurkenning til fiskimenn fyri teirra leiklut í samfelagnum, og okkara fatan er, at hetta eisini verður virðismett av fiskimonnum.

Eitt er at fáa eina slíka skipan setta í verk. Eitt annað er at varðveita hana. Sum øllum kunnugt hava "almennu Føroyar" við øllum midlum roynt at forkomið hesi skattaskipan. Men tað er eydnast FF at jarðleggja tey sniðálop, sum hava verið á hana innntil nú. Tískil er hon framvegis nærum óbroytt. Her er tó framvegis neyðugt at vera á varðhaldi, og hetta krevur hegri.

Tað sama er galdandi við inntøkutrygdini, sum í verandi formi er eitt beinleiðis úrslit av virksem-

inum hjá FF í míni formanstíð. Her helt sjálvtdanska stjórnin undir kreppuni, at so væl var arbeiðt, at teir kravdu hana fòrda 40-50 ár aftur í tíðina. Her eydnaðist eisini at verja áhugamálini hjá fiskimonnum. Júst avrik sum hesi mugu fiskimenn eisini hava í huganum, tá teir skulu taka støðu til framtíðar leiðslu av felagnum. Eitt er at seta sær mál. Eitt annað er evnini at fáa tey framd.

Viðvíkjandi mínum lønarviðurskiptum, sum Axel spyr eftir, vil eg fegin upplýsa hesi á landsfundinum, men tey havi eg ikki ásett sjálvur, og tað er neyvnan nakar, sum kann finna tey órímlig.

Óli Jacobsen

FISKIMÁLARÁÐIÐ
FISKIVEIÐIEFTIRLITIÐ

Ófulltíkin dekkari til Fiskiveiðieftirlitið

Eitt starv sum ófulltíkin dekkari á skipunum hjá Fiskiveiðieftirlitinum, verður hertið lýst leyst.

Ert tú ung/ungur, og hefur hug til arbeiði umborð á skipi, er hetta ein góður möguleiki.

Starvstiðin sum ófulltíkin dekkari, telur á sama hátt sum starvstið við handilsskipum.

Arbeiðið umfatar at ganga vakt, og annars taka lut í vanligum skipsarbeiði.

Førleikakrøv:

- Heilsuváttan fyri sjófólk. Uttan avmarkingar og skikkaður til kagtænastu.
- Fyrimunur er við gildugum trygdarskeiðsprógv.

Setanin sum ófulltíkin dekkari er avmarkað til tvey ár.

Starvið sum ófulltíkin dekkari verður sett sum skjótast.

Setanartreytir og løn eru sambært sáttmála millum Figgjarmálaráðið og Starvsmannafelagið. Setanarækið er Fiskimálaráðið og stovnar undir tí. Tænastustaðurin er í lútuni Fiskiveiðieftirlitið.

Skrivlig umsókn við: CV, avriti av prógvum og møgulegum viðmælum, skulu vera Fiskiveiðieftirlitinum í hendi í seinasta lagi 21. desember 2006 kl. 1200.

Umsóknir skulu sendast til:

Fiskimálaráðið

Att.: Fiskiveiðieftirlitið
Heykavegur 6
Postmoga 347
110 Tórshavn

Nærri upplýsingar um störvini, kunnu fáast við at venda sær til Fiskiveiðieftirlitið tlf. 35 30 30 og tosa við Jóannes Heimustovu, samskipara.

Fríhandilssáttmálar

Zakarias Wang

Vit í Føroyum vilja fegin gera fríhandilssáttmálar við onnur lond. Tann við Ísland er komin í lag, og við Russland hava vit samráðingar um ein sáttmála.

Nú ið føroyska ferðalag-ið var í Kina varð sjálvandi eisini tosað um tað kundi hugsast at verið nøkur orsök til at fingið í lag ein fríhandilssáttmála við hetta heimsins fólkaríkasta land. Er tað ikki heilt burturvið, at vit sum eru so smáir, skulu hugsa um slíkt? Hvørja ferð við hava ein føroying, hava vit 26.000 kinesarar! Hvat skal ein spurvur gera í tranadansi?

Hin vegin er okkara høvuðstilfeingi fiskur. Í hesum landi skulu 1300 milliónir fólk fáa mat á borðið hvønn dag, og teimum dámar væl fisk. Men higartil hava tey verið so fátæk, at tey ikki hava havt ráð til at fingið sær so nógv fisk sum tey hava havt hug til. Ein segði, at um so var at kinesarar ótu eins nógv fisk og japanar, so høvdu teir etið dupult so nógv sum í dag verður veitt í øllum heimsins høvum. Tað kann sjálvandi ikki lata seg gera, men tað vísir, at so hvørt inntøkurnar í Kina vaksa, so fer fiskaprísurin upp. Sama er søgan við øðrum rávør-um. Eitt nú hava kinesarar keypt so nógv kopar, at koparprísurin er ferdaldur, og í Japan eins og í Bretlandi eru tjóvar farnir at grava gamlar koparleidningar upp við sølu fyri eyga.

Sum er selja vit ikki fisk til Kina. Orsøkin er tann, at teir leggja toll á fiskainnflutning, og harvið gerst prísurin so lágur, at tað loysir seg betri hjá okkum at selja til onnur

lond ið nærri eru. Tað sum SNG ger, er at leggja sílini av Kaldbaksfirði upp á land í einari av teimum frísonunum settir eru á stovn, arbeiða tey har og so flyta tey út til japanska marknaðin. Tá innflutt verður til at flyta út, verður ongin tollur lagdur á.

Men sluppu vit undan hesum tolli hevði stóðan verið øðrvísi. Serliga er tað uppsjóvarfiskur, sum kann koma upp á tal: sild, makrelur og svartkjaftur. Tað sum kundi loyst seg, hevði verið at fryst fiskin umborð og landað hann her í konteynarar sum vórðu fluttir til Kina, har eru fólk von við slíkan fisk, og tá kundi prísurin komið upp um tað, sum vit kunnu fáa á øðrum marknaðum.

Ein onnur vøra, sum kundi komið upp á tal, er feskur alifiskur. Norðmenn hava ein blómandi útflutning av feskum fiski til Kina. Teir fáa russisk flogfór, sum taka 80 tons av fiski, at flúgva beinleiðis hagar, og tann prísur teir kunnu fáa á henda hátt, er væl hægri enn á øðrum marknaðum.

Skulu vit vera við í hesi kapping mugu vit sjálvandi fáa okkum ein flogvøll, sum lýkur altjóða treytir, sum er 3 km langur og hevur eina reina innflúgvung uttan forðandi fjøll. Ein slíkur flogvøllur kann gerast upp á eitt ár fyri 300 milliónir. Ein leyslig meting sigur, at vit høvdu fingið einar 100 milliónir meir fyri okkara alifisk um árið um hetta var gjørt, so her tykist at vera talan um ein lønandi iløgu.

Men eitt er at fiskivinna okkara hevði fingið øktar inntøkur, og at tann lagkakan, sum kemur til býtis hjá reiðarum eins og

fiskimonnum hevði vaksið.

Eins stóran týðning fyri lívskorini er tann prísur, sum fólk skulu gjalda fyri vørur og tænastur. Fer prísurin upp, skulu fólk arbeiða fleiri tímar fyri at fáa eins nógv og framm-anundan, og vil hetta siga at lívskorini versna. Fellur prísurin hin vegin, so batna lívskorini, tí nú kunnu fólk fáa hægri real-løn fyri hvønn arbeiðstíma. Tað er sostatt ikki bert við at vaksa um lagkøkuna, at liviumstøðurnar kunnu batna.

Tað er hetta, sum fríhandil hjálpir við til. Lættari tað er at handla, størri er möguleikin fyri at brúkarin kann fáa bíligari góðar. Eitt sum lættir um handilin er bíligari flutningur. Í so máta eru nógv framstig hend, serliga teimum stóru fraktskipunum og konteynarunum fyri at takka. Best hevði verið, um tað hevði eydnast heimshandilsfelagsskapinum (WTO) at fingið tollmúrarnar burtur, men tíverri eru tað nógv lond sum eru so stuttskygd, at tey seta seg í móti hesum.

Tí er tað neyðugt at gera fríhandilssáttmálar, og teir verða so gjørdir millum tey lond, sum hava skilagóðar leiðarar, sum duga at síggja teir eyðsæddu fyrimunirnar.

Tá ið føroyska ferðalag-ið var í Kina, vóru vit í kantununi í tí nýggja flakavirkinum. Tá vit reistu okkum upp fyri at fara runt at hyggja eftir virkinum, komu vit fram við tí borðinum, har kinesiski innanríkisráðharrin sat, og hann reisti seg upp at heilsa Carli á Lag. Carl greiddi seinni frá at teir kendust av tí at teir høvdu verið saman fyri einum tveimum árum síðani. Har hevði innan-

ríkisráðharrin hildið røðu, har hann hevði sagt, at Kina hevði áhuga í at gera fríhandilssáttmálar við øll lond, stór eins væl og smá. Carl hevði spurt seg fyri hjá sinum kunningum, um hetta vildi siga, at Kina eisini hevði áhuga í at gera fríhandilssáttmála við eina so lítila búskaparliga eind sum Føroyar, og svarið var ja.

Higartil er tað bert eitt land, sum hevur gjørt fríhandilssáttmála við Kina, og tað er Kili. Eftir tveimum árum er samhandilin millum hesi bæði lond trífaldaður, so tað tykist eins og handilsmenn í báðum londum hava dugað at nýtt fyrimunirnar.

At føroyskir handilsmenn eisini høvdu dugað tað er einki at ivast í, tí av tí lønirnar í Kina enn eru lágar, kunnu teir bjóða bíligari vørur enn onnur lond. Hetta hevði tí hækkað reallønina í Føroyum, og tað kunnu øll tey, sum liva av síni arbeiðsinn-tøku, fingið fyrimun av.

Men fyrst at fáa hetta í lag krevst at politiska skipanin í báðum londunum er fús til hetta, og higartil hevur føroyska politiska skipanin ikki havt viljan til at gjørt fríhandilsavtalu við annað land enn Ísland. Fyrimunirnar við at tikið av kinesisku innbjóðingini skuldu annars verið eyðsæddir, tí heldur gongdin fram, so fer Kina at gerast eitt ríki land við størri keypiorku og við möguleika fyri at framleiða fleiri og betri vørur, sum vit høvdu kunnað fingið bíligari enn onnur lond, so tað ikki bert verður Kili sum fær hesar møguleikar.

Viðvíkjandi frið millum jóla og nýggjárs.

Fiskimannafelagið sendi undan jólum fylgjandi bræv til fiskimálaráðið

Felagsstjórnin í FF hevur samtykt at heita á fiskimálaráðið um at nýta sínar heimildir til at tryggja fiskimonnum, at teir kunnu halda frí millum jóla og nýggjárs.

Tað er jú soleiðis, at skipini eru í driftini alt árið. Inntil fyri nøkrum árum síðani var tað vanligt hjá nógvum skipum at

royna at halda frí um jólahalguna, so menn í hvusu er vistu seg hava frí hesa vikuna fram til nýggjárs.

Men hetta er broytt nú, og tað er kanska hægst sjálvir jóladagarnir, sum skipini liggja. Vit halda, at tað má kunnu bera til at seta av seinastu vikuna av árinum til halda frið, ikki

minst tá vit vita, at kvotur og fiskidagar í flestu førum kunnu troystast allar hinar dagarnar í árinum.

Har heimildirnar ikki eru, eiga hesar at fáast til vega í teirri endurskoðan av lógini um vinnuligan fiskiskap, sum fer fram nú.

Svarið, vit finga, var, at okkara tilmæli varð sent

nevndini, sum endurskoðaði lógina um vinnuligan fiskiskap. Hendan lógin skuldi verið komin fram nú, men sum við øllum lóggávuarbeiði, so er hetta eisini drigið út.

Vit hava útgerðina

• Flótitrol • Snurpunótir

• Botntrol • Aliútgerð

• Rækjutrol • Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Hugleiðingar um "Júst í Túni":

Dreymurin um at sleppa við Júst

Nú er bókin um Júst í Túni komin, og her við hava vit fingið enn eitt virðismikið íkast til okkara siglingar- og vinnusøgu.

Tá slíkar søgur verða skrivaðar, kann lesarin ofta býta tær sundur í tveir partar – tað ein sjálvur ikki minnist, og so tað ein minnist.

Tað, ein ikki minnist, er ofta tað mest for-kunnuga, meðan tað, ein minnist, ofta kann vekja onnur minni.

Hugleiðingar frá línubátatíðini Sama er galdandi, tá hugsað verður um línubátatíðina. Her skal verða greitt frá, hvussu ein drongur – føddur í 1943 – minnist hesa tíðina.

Eg fór – sum flestu aðrir dreingir í bygdini – til skips í 1958. Hetta var við slupp, sum fór til Íslands á saltfiskaveiðu í sjálvdrátti. Tískil fekk eg um endan á slupptíðini og fekk soleiðis eisini at merkja ein farra av teimum royndum, sum okkara forfedrar høvdu á hesum økinum.

Sluppin hevði – so at siga – nærum ongar hentleikar. "Vanliga" fólkíð búði í lugarinum, og har vóru minst 10 koyggjur. Í lugarinum var matgjørt á kol-komfýri, og tað var eisini her, at manningin helt til, tá ein fríløta var.

Umborð á sluppini valdaði eisini disiplinur. Tá siglt var, **skuldi** deksvaktin vera uppi uttan mun til møði ella sjóverk. Og sjóverk var lætt at fáa umborð á eini slupp, við øllum tí lukti, sum har var. Her var ikki minst talan um tað svarta hollendsska tubakki – Vlag shag – sum nógvir royktu, og umborð var eingin "roykipolitikkur". Kann enn fáa vaml bert við at hugsa um henda ræðuliga luktin, sum í hvussu er ikki slapst undan, tá ein hevði róðurtørn, og yvirmenn á vakt royktu uttan íhald. Tá manning á línuskipum seinni komu umborð aftur á sluppurnar, fingur teir at vita, at har umborð tók man tað ikki so tungt at vera uppi á deksvakt. Nú stýrdu skipini sjálvi, so teir sluppu undan at ganga róðursvakt. Tískil var tað ikki longur neyðugt at vera úr koyggjunum, um annars einki var at gera. Hetta kundi eisini ljóða sum eitt ævintýr! Tað var júst um hesa tíðina – frá 1957, at teir nýggju línubátarnir byrjaðu at koma. Hesir umbodaðu tað ramasta luksus, sum kundi hugsast á

sjónum. At hugsa sær, bert at vera fyra mans á einum kamari. At hava wc í staðin fyri bukku. At tað so bert var eitt wc har frammi til 19 mans, og at tað ofta typtist, var ikki hugsað so nógv um tá. Og so tað at kunna eta í eini messu har afturi, tað var óhoyrt marglæti. Víst var tað strævið at vera við línubátunum, men tær góðu umstøðurnar uppvigaðu alt tað. Og so at sammeta umstøðurnar við teimum nýggju skipunum við hesar, sum tá vóru! Dreymurin hjá øllum ungum dreingjum tá var at sleppa við einum av hesum línubátunum, har ein slapp undan at ganga róðurtørn, tí skipini stýrdu sjálv. Men tað var ikki øllum beskorið. Fyrstu árin vóru línubátarnir so fáir, og eftirspurningurin at sleppa við var øðiliga stórur, so skipararnir høvdu langar bíðilistar. Á okkara leiðum stóð serlig glæma um fyrsta línuskipið "Vesturhavið Blíða" við Jákup Andreas Vang sum skipara. Fleiri gøtumenn vóru við her, og teir vóru hetjurnar millum fiskimenn í bygdini, og tá ið teir komu heim, so visti øll bygdin av tí. Men at sleppa við Júst og "Brestir" var eisini ein dreymur hjá nógvum ungum dreingjum, og mangur – eins og eg – mundi fáa pápan at tosa við Júst, sum hann kendi. Júst lovaði at hava ein í huginum, og so var at liva í vónini um, at tað fór at eydnast inntil ein skilti, at tað var uttan iva best einki at vænta. Sum frá leið komu fleiri og fleiri línuskip, og tá gjørdist tað ikki longur so trupult at at sleppa við einum teirra. Tá so dreymurin varð uppfylltur fór glæman nokk so skjótt av honum. Víst vóru inntøkurnar góðar í mun til tað, sum fekst við sluppunum, men tá kravdist eisini at siglt var við hvønn

Manningin Bresti í 1957. **Aftara rað frá vinstri:** Kristian Daniel Nybo, Símun Jóhan Wolles, Tummás í Royðutoft, Dániel Petersen, Janus Sørensen, Erling Guttesen, Suni Petersen, Richard Danielsen, Elibert Kirke, Ólavur Nolsøe, messur úr Havn, Hans Petersen og Kjartan Sivertsen. **Fremra rað:** Sverri Joensen, Einar Wang, Viggo Hansen, Heini Svarthamar, Júst í Túni, Janus Jacobsen, Óli Wolles, Einar Jacobsen, Jóhannes Martin Olsen, Karl Wang og Svend Fuglø.

einasta túr, og skipini lógu ikki ein dag longri enn neyðugt. Eg slapp við línuskipi á saltfiskaveiðu á heysti 1962. Inntøkan var kr. 2.000 fyri 80 dagar ella kr. 25 um dagin. Hóast hetta var hampilgur túrur, var daginntøkan ikki so mikið sum fyri 8 tímar á landi. Kann nevna, at eg var við "Grími Kamban" í 1964 við Wolfgang Andreassen sum skipara. Hetta kom í 1959 og Wolfgang nevndi, at tá var tað sum at vera næstur kongi at fáa eitt slíkt skip at føra. So komu enn fleiri línuskip, og tá fór at knípa at fáa fólk, og neyðugt varð at manna skipini í Grønlandi.

Síðani kom kraftblokkurin Men menningin av veiðitøknini gongur sína gongd. Fyrst frættist bert um hendan fantastiska kraftblokk, har heilar torvur kundi fáast í einum kasti. "Brestir" við Júst var tann fyrsti at royna kraftblokk-

in, og hann vísti fyrst í 60-unum, at hetta bar til.

Var sjálvur við sildargørnum og minnist enn, hvussu spennandi tað var. Her var tað eitt stórt arbeiði hvønn dag bert at draga og seta, sjálvt um einki varð í. Við kraftblokkinum kundi bara oysast inn á dekkið, og so var bert eftir at reinsa og fáa sildina í tunnur sum skjótast. Hetta gav vist eisini monnum nøkur ordiliga tørn, tá teir fingur fleiri hundrað tunnur av sild inn á dekkið í einum.

Fyrstu árin varð sildin saltað umborð, men síðan varð hon ferd óvirkað til lands, og her kravdist munandi minni manning. Tískil lögdu nógvir línubátar um til kraftblokk mitt í 60-unum, og er hetta eisini ein serliga søga, sum ikki skal komast nærri inn á her.

Her kann líka verða nevnt, at vit m.a. í FF-blaðnum nr. 284 høvdu eitt sindur av línubátasøgu í sambandi við eina samkomu fyri manningina á "Vesturhavinum Blíða"

fyrst í 2003. Okkurt brot úr hesi frásøgn er við í nýggju bókini um Júst.

Besta ummæli eitt menniskja kann fáa Sum heild kann tað sama sigast um bókina um Júst í Túni, sum vit søgdu um bókina um John Dam. Helgi Jacobsen hevur skrivað báðar bøkurnar. Bókin er hóskandi í vavi og nógur kann verða skrivandi á 350 blaðsíðunum. Eitt sum ger bókina enn meira virðismikla eru leitiorðini, sum gera tað møguligt at finna fram til øll nøvn, sum eru umrødd í bókini. Tí kann hon eisini nýtast sum uppslagsbók, um leitað verður eftir ávísing hendingum.

Bókin byrjar – sum rimiligt er – við pápa Júst, Andrias í Túni, sum eisini var ein merkisverdur skipari, ið kom at royna eitt sindur av hvørjum, m.a. at verða skotin niður á Føroya Banka av týskum kavbáti í 1917, sum Helgi eisini greiður gjølla frá.

Fremsta ímyndin av Andreas var tó "Mjóanes", sum

eisini var "skúlaskipið" hjá Júst. "Mjóanes" gjørdist serliga kend fyri sína ferð til Amerika undir krígunum.

Størsta gjøgnumbrotið hjá Júst má sigast at vera tann væleydnaða royndin í 1956 við New Foundland við "Atlantsfarinum". Føroyskur fiskimenn høvdu tó fyrr roynt hesar leiðir. Kvívíks Tummás hevði í 1916 verið her við "Streymoyinni", og hann var aftur í 1922 við "Rosenhjem".

Men í 1956 byrjaði av álvara línuveiðan á Flemish Cap til saltfisk, sum kom at hava ovustóran týðning fyri okkara samfelag fram til 1995, tá henda veiðan helt uppat. Síðani tá hevur rækjuveiða á hesum leiðum havt alstóran týðning.

Aftaná allar sínar royndir á sjónum fer Júst undir aling. Her gekk tað upp og niður hjá honum, sum tað annars hevur gingið við alingini yvirhøvur. Men nú gongur aftur upp eftir, og tað kann aftur staðfestast at Júst var á rættari leið!

Skipað varð fyri samkomu í Miðlahúsinum í Vágsbotni, tá bókin varð lögð fram. Her var ættin hjá Júst – sum rimiligt er – væl umboðað.

Sonurin Símun segði tá nøkur orð um pápan. Hann segði nakað soleiðis, at tað var kanska ikki tann stóri arvurin av jørðiskum góðsi eftir pápan. Men tey høvdu arvað nakað, sum var munandi meira virðismikið, nevniliga kærleika til hvønn annan og virðing fyri medmenniskjum.

Betri eftirmæli kann

Flott bát fra Hatlø mek.

Det nye fiskefartøyet «Brestirs» vakte berettiget oppsikt da den kom inn på havna i går ettermiddag. En flott skute er det blitt. Bland annet merker man seg at keising og vorhus går i ett, uten noe framspring. Fartøyet har dessuten selvstgende mast, eignerummet er lukket og den 385 hk. dieselmotoren gir den 11 mils fart. Total lengde er 117 fot. Søndag var båten på tur til Geiranger med folk fra verkstedet på rederiets regning, og det ble en strålende tur. «Brestirs», som er bygget for kombinert havfiske, men ikke utstyrt for tråling, er som kjent bygget ved Hatlø mek. verksted i Ulsteinvik. Korresponderende reder er Aksel Hansen, Færøyanne. Det er verkstedets annet fartøy for færøysk regning, og et tredje står oppgjøret på beddingen og skal leveres til samme rederi. «Brestirs» går til Færøyanne i kveld.

"Brestir". Myndin og teksturin er úr 50 ára minningarrintum (1909-1959) hjá Hatlø Verksted.

M. Ben-Yami

TANN FÖROYSKA FISKIDAGASKIPANIN: NAKRAR EYGLEIÐINGAR

Ein ritgerð aftan á vitjan í Íslandi og Føroyum
JULI-AUGUST 2006

Aftaná vitjanina í Føroyum í summar skrivaði Menakhem Ben Yami eina áhuga-verða frágreiðing um okkara fiskidagaskipan og um viðurskipti í sambandi við hana. Hon varð skrivað á enskum og hevur verið tøk á okkara heimasíðu. Nú er frágreiðingin týdd til føroyskt, og fara vit at prenta hana her í blaðnum í nøkrum fylgjandi bløðum. Týðingin verður eisini lögð á okkara heimasíðu.

Menakhem Ben-Yami.

Innleiðing

Í juli 2006 beyðst mær aftur høvi at vitja Føroyar aftaná ein 7-daga steðg í Íslandi. Í Føroyum hitti eg umboð fyri fiskimenn og fiskivinnu og, í báðum londum, eisini vísindafólk (sí 'Persónar hittir'). Eins og undir míni fyrru vitjan varð eg ovfarin av teimum upplýsingum eg fekk, við úrslit av veiðini og av tí skilagóðu skipanini við fiskidøgum, og eg gjørdist rættiliga forvitin í sambandi við eitt lívligt orðaskifti um, hvørt fiskiveiðin undir Føroyum skuldi skerjast. Seinni, í august, fekk eg so at vita, at fiskimálaráðharrin avgjórði at minka um talið á fiskidøgum við 3%.

Árini 1994-95 hevði fiskiveiðin undir Føroyum verið stýrd av einari kvotuskipan, ið varð sett í gildi sum úrslit av trýsti úr Danmark. Tað føroyska fólkið sá skjótt avleiðingar av hesi skipan, og at hon fór at leiða til búskaparligt, samfelagsligt og – við meir enn 90% av landsins útflutningi stávandi frá fiskivinnu – tjóðskaparligt skráð. Tískil avgjórði føroyska landsstýrið at fara frá hesi kvotuskipan.

Sostatt varð frá 1. juni 1996 tann núverandi skipanin við fiskidøgum sett í verk fyri tann føroyska botnfiskiskapin. Tí verða fiskidagar tillutaðir øllum flotum, ið veiða á dýpi grynri enn 380 metrum. Harafturat er meginparturin av teimum grunnu sjóokjunum við undir 200m dýpi stongdur fyri troling og settur av til fiskifør, ið nýta passivan reiðskap, í høvudsheitum línu og snellu. Í gýtingartíð eru flestu gýtingarleiðirnar hjá toski stongdar fyri mestsum øll sløg av fiskireiðskap. Fiskidag-

hesum seinastu 10 árin, bara innan toskafiskiskapin, um landsstýrið hevði gjørt eftir teimum tilmælunum.

Skipanin við fiskidøgum hevur fleiri fyrimunir fram um eina kvotuskipan. Hon gevur veiðini eftir fleiri fiskasløgum ein frælsan og smidligan rakstur og loyvur marknaðarførslu av øllum, ið verður fingið til hólðar. Hon minskar um útblaking av veiðu og tekur burtur áhugan fyri skeivum fráboðanum og sonevndum 'svörtum' landingum. Eisini er eitt sjálvregulerandi element í hesari skipan, av tí at fiskiflotarnir hava frælsi til at skifta frá teimum veikaru til teir sterkaru stovrnar, soleiðis at eingin teirra verður uppfiskaður. Um neyðugt kann stýringin av fiskidøgum vera smidlig sjálv mitt í einum fiskiári. Umframt fiskidagar eru eisini ymiskar tekniskar regluringar so sum stongdar leiðir í gýtingartíð, minstukrøv um meskavíddir og sjóøki stongd fyri troling.

Mínar atfinningar móti ICES skipanini merkja ikki, at alt er galið. Tær eru avmarkaðar til framløguna av hennara útrokningum og metingum av stovnum, av tilgongd og av stódd á gýtingarstovnum í neyvum tølum, og til nakrar av hennara eftir øllum at døma grundleggjandi viðtøkum, ið er útgreinað niðanfyri. Hvussu er og ikki, ein kann góðtaka hennara metingar sum relativ, kvalitativ virðir, v.ø.o. sum minni

enn, meira enn o.s.fr. Til dømis fær eingin royndur fiskimaður seg til at trúgva ICES, tá felagsskapurin sigur at í 1997 var gýtingarstovnurin av toski 80.264 tons, og at hann í 2000 var 46.369 tons, tí slíkur neyvleiki ger í sjálvum sær hesi tøl fólksk. Kortini kann tað geva meining at siga, at eftir øllum at døma var gýtingarstovnurin í 1997 væl størri, kanska nærum tvær ferðir so stórur, sum tann í 2000.

Hinvegin skuldi ein lisið og umhugsað gjølla tað, ið ICES og Fiskirannsóknarstovan hava at siga um tey vistfrøðiliga viðurskiptini í og kring tann føroyska landgrunnin og hvussu hesi ávirka tilgongd, vøkstur og veiðiføri fyri tey fiskasløg, ið roynt verður eftir vinnuliga. Mín atfinning er á ongan hátt vend móti persónligum kvalifikatiónum hjá nøkrum av vísindafólkunum hjá ICES og Fiskirannsóknarstovuni. Men hesi eru lærd og leiðbeind til at gerast partur av einari fastlagðari skipan, sum tað ikki fyrr enn í seinnu árum hevur fingið avbjóðingar við, at settir eru spurningar við skipanina.

Tíverri, eftirsum eg hvørki lesi føroyskt ella íslendskt, kann týðningarmikil kunning innihildin í prentlutum, eg havi fingið, vera dottin burtur ímillum hjá mær. Eg vóni at eg av somu orsök ikki havi misskilt upplýsingar. Hinvegin aftur eri eg væl vitandi um, at tey, ið hava

eina aðra fatan av veruleikanum enn eg, kunnu seta spurning við mína tulkning.

Higartil hevur tann føroyska skipanin við fiskidøgum verið mest sum eindømi í Europa, og hon er tí undir støðugum trýsti frá tí parti av evropeiska skrivstovuveldinum og teknokratinum við fiskivinnumálum um hendi, sum framvegis nýtir ta vanliga og siðbundnu, men ófullkomnu vísindaligu mannagongdina til at stýra fiskivinnuni eftir teirra tilráðingum. Tí ræður um, at tey, ið hava áhugamál síni í føroysku fiskivinnuni og taka avgerðir har, hava tey neyðugu amboðini tøk fyri at lofta slíkum trýsti, og vandaliga at kanna eitt og hvørt tilmæli.

Tess meira er hon eitt fyridømi og ein 'starvstova' sum fiskidagaskipan fyri alla atlantiska fiskivinnu og enn meira. Hendan ritgerð er ein lítillátin roynd at geva eitt íkast hesum viðvíkjandi.

Hendan frágreiðing byrjar við niðurstøðum og tilmælum. Onkrar av hesum kunnu kennast politiskt ella umsitingarliga tvørligar, men hetta er ein spurningur um lokalt umhugsni, ið liggur uttan fyri mín kunnleika og tískil eisini uttan fyri rammurnar fyri hesi ritgerð. Síðani kemur tann høvuds-tekstur, ið niðurstøður og tilmæli eru bygd á, og hesin umfatar tey viðurskipti, eg havi valt at vísa á umframt nakrar royndir at greina hesi.

ráðsson, Hjalti í Jákupstovu, Bjarti Thomsen og Kristian Zachariassen; í Íslandi: Einar Hjörleifsson, Gunnar Stefansson og Tumi Tómasson, og síðst men ikki minst Jón Kristjánsson fyri eisini at gjøgnumganga eitt útkast og geva virðismiklar viðmerkingar.

Niðurstøður og tilráðingar

1. Tann eftir øllum at døma ráðandi uppfatanin, at fyri at fáa bestu tilgongd krevst so stórir gýtingarstovnur sum møguligt er skeiv, og tey avleiddu tiltøkini at tryggja stóran gýtingarstovn gerast vanliga skaðiliga oman fyri ávíst mark. Tey kunnu frá til undirveiði við búskaparligum missi sum úrsliti og til lívfrøðiligar avleiðingar so sum minkandi tilgongd og fiskur, sum fær ov lítið at eta. Tí eiga allar tilráðingar um stýring at verða eftirkannaðar í ljósinum av tí eyðsýnt meir ella minni umvenda lutfallinum millum stódd á gýtingarstovni og tilgongd til stovnin, serliga tá stovnurin bæði er stórur og ógvuliga stórur. Til dømis benda bæði data frá ICES/Fiskirannsóknarstovni og upplýsingar frá Jón Kristjánssyni á, at alt oman fyri umleið 90.000 tons í toskagýtingarstovni kann og eigur at verða fiskað niður, um neyðugt við hjálpi av øktum tali á fiskidøgum.

2. Samstundis er neyðugt at hava í huga, at ein lítillátin gýtingarstovnur kann framleiða antin stórar ella smáar árgangir. Mest sannlíkt veldst hetta um tær ytri umstøðurnar, ið gýtingarfiskurin og ynglið má laga seg eftir, frá rogni, ormveru og eftir-ormveru til ungfisk. Ynskiligt er at lokal gransking leitar eftir orsøkunum (alislígunum, lívfrøðilígunum) til ávikavist vánaliga og ríkliga tilgongd, sum á ymiskum árum spurdist burtur úr líknandi smáum gýtingarstovnum. Úrslitin av slíkari gransking kunnu hjálpa til at rationelt taka støðu til, hvussu farast skal fram undir ymiskum vistfrøðilígunum umstøðum, tá stovnsmetingar benda á lítlan gýtingarstovn. Hinvegin, tá talan er um stóran gýtingarstovn, so eigur fyrivarnisreglan at fáa tey,

Menakhem er væl kendur millum fiskimenn í ymiskum londum. Her í Afrika. Eg skal finna mynd at hava á seinnu síðuni.

Viðurkenning

Fyri teirra blíðskap, samstarv, hjálpi, veiting av virðismiklari kunning og tilluting av teirra vísdómi, ynski eg at takka Olafi og Hannu Olsen, Óla og Kirstin Jacobsen, Dánjali Poulsen og konu hansara, Búa Tyril og Mariu Olsen, og øllum øðrum í Føroyum, ið góvu Hannu og mær sítt gestabliðni og vinalag, og í Íslandi vóru tað Jón Kristjánsson, Dora Hansen, og Jónas og Kristin Bjarnason.

Eg vil somuleiðis takka øllum teimum, ið so vinarliga gingu við til at luta við mær teirra áskoðanir og vitan um fiskivinnu – í Føroyum: Jákup Sólstein, Auðunn Kon-

ið stýra at 'geva fiskimonnum fyrirmunin av möguligum ivamálum' – tað er, heldur at njóta gott av fiskiríkidøminum enn at minka um veiðina.

3. Tá ið eitt fiskari hevur ein stóran fiskastovn við einum ella fleiri ríkiligum árgangum, men er samansettur av lutfalsliga smáum, undirneraðum einstaklingum við lágu konditionsfaktori og vánaligum kynsgögnum, eigur at verða umhugsað at økja um veiðina og, har tað er møguligt, við at minka um selektivitet (til dømis at brúka minni meskavíddir í trolposum ella smærri húkastøddir á línunum). Hetta kann eisini minka um úttøkuna av tí størri og betur gýtingarføra fiskinum, ið eyðsýnliga førir til 'dvörging' í fiskastovnum, t.v.s. at einstøku fiskarnir verða smærri.

4. Øll neyv tøl, sum tey av ICES almannakunngjördu um meting av fiskastovnum, gýtingarstovnum, tilgongd og veiðihámørkum niður í síðsta tons, eiga at verða tikin við meir enn einum fyrirvarni. At soleiðis 'telja og viga havsins fisk' er næstan at meta sum láttur. Og yvirhøvur at lást sum at so neyv vitan fyriliggur í hesum er ikki sannførandi. Verandi amboð kunnu einans geva ógvuliga grovar, heldur kvalitativar enn kvantitativar, metingar av fiskastovnum, tilgongd, og fiskideyðilgheit. Harafturat kann fiskur ferðast, ofta uttan at hetta verður varnast av fiskimonnum ella rannsóknarskipum. Fiskivinnuvísindin hevur onga tøkni-frøði tóka, ið ger slíkan neyvleika mögulegan, og tey 'neyvu' tølini, vísindin ár eftir ár hevur lagt fram, eru fingin til vega við at nýta ymiskar gitingar og handfara ymisk hagtøl. Neyvleiki verður ikki náddur við at falda meting við umleið "eitt ella annað" og leggja giting afturat fyri síðani at kalla hetta eina neyva meting.

5. Skeivleikarnir í teimum mest týðandi upplýsingum, sum verða lagdir inn í teldurnar, geva stórar óvissur í teimum modellum, sum rokna út stødd á fiskastovnum, fiskideyðilgheit og væntaða framleiðslu av fiski. Samstundis saknast flestu umhvørvislugu fortreytir, iðroknar rovfiska ávirkan á ta náttúrligu deyðilgheitina. Neyvleikin í kanningum við ekkoloddi kann sveiggja við tiggjutals prosentum hvønn vegin. Heldur ikki verður tikið

atlit til stórar flytingar av fiskastovnum yvir og út um øki, har kannað og veitt verður. Soleiðis vantar neyvleiki yvirhøvur í stovnsmetingum og metingum fyri hægst loyvdur veiði, sum má vera eitt evni, ið krevur nærri meting, áðrenn stig innan stýring verða tikin.

6. At stýra blandaðari veiði, har fiskasløgini eru fleiri, út frá tí fiskaslági, ið er ringast fyri, og uttan mun til hvussu virðismikið ið hetta fiskaslag kann vera, kann hava óynsktar avleiðingar við sær. Hetta er serliga galdandi, um fiskur í teirri veiði, sum soleiðis verður stýrd, kappast um føði og pláss. Í slíkum førum kann røtt stýring vera heldur at økja um ella varðveita verandi veiðitrýst í tí blandaða fiskarinum, sum til dømis tí føroysku línuveiðini, har tað nú tykist vera mest til av hýsu, samstundis sum tað eru tekn um ov lítið av føði.

Hinvegin kann rátt verða til at skerja fiskidagar í snelluveiðini, har serliga toskur verður fiskaður, men bert um ávirkanin frá hesari veiði er av munandi týðningi fyri toskastovnin. Um so er kann hetta fiskari troyta aðrar möguleikar ella undir ávísingum tíðarskeiði skifta til annan reiðskap og/ella annað fiskaslag. Her kann alment stuðlaður royndarfiskiskapur fra til, at haldgøð alternativ verða funnin til snellubátarnar. Hvussu er og ikki, um snelluveiðan er lutfalsliga lítil ella hon regulerar seg sjálv, t.d. dømis við at bátarnir liggja inni, tá ið fiskiskapurin er vánaligur, so kann tað vera uttan meining at gera nakað serligt við fiskidagarnar hjá hesum bólk.

7. ICES tilráðingin um aftan á 10 ár við fiskidagaskipan at seta ein bólk av føroyskum áhugapørtum við fiskimonnum, fiskivinnu politiskum og/ella umsitingarligum leiðarum og fiskifrøðingum at meta um skipanina og koma við uppskotum um ábøtur, átti at verðið álvarliga umhugsað. Míni ráð eru at fiskifrøðin er umboðað í einum slíkum bólk við bæði stovnsligum (ICES/Fiskirannsóknarstovan) og óheftum vísindafólki, ið eru atfinningarsom móti tí siðbundna slagnum av fiskivinnustýring. Ein slíkur bólkur skuldi í felag gjøgnumgingið og greinað tilráðingar um fiskivinnustýring og, serliga, tær ymisku hugsanir, sum liggja aftan fyri metingarnar, og serstakliga at

kanna, um grundstøðið fyri tilráðingarnar inni heldur øll relevant fakta og eygleiðingar lagdar fram av fiskimonnum, eins væl og teir týðningarmiklu lívfrøðiligu og alisligu tættir, sum so ofta ikki verða havdir í huga. Um tað verður hildið at vera neyðugt fyri at staðfesta ella bøta um ella endurskoða verandi meting og stýringarhátt, kann bólkurin vísa á nýggja gransking og áskoðanir innan tilráðingar og valmöguleikar.

Heildarmyndin Millum høvuðsveiðihættirnar línur, partroling og snellu, fingur línuskip og línubátar meir ella minni eins nógv av toski og hýsu, ella meira tosk enn hýsu. Kortini hava hesi fiskifør tey seinastu 2 árini fingið meira hýsu enn tosk, og nógv er til av hýsu. Trolararnir fáa metstórar nøgdir av upsa við eitt sindur av toski og hýsu sum hjáveiði.

Snelluflotin fær framvegis mest tosk, tí hýsa hevur ongantíð víst lyndi til at vilja taka beitu. Hetta er ikki eindømi fyri Føroyar. Royndir hjá amerikanskum húkafiskimonnum vísa, at beitur duga ikki til hýsuveiði. Fyri hýsu veidda við egndum húki, skulu fesk- ar rækjur og onnur skeljadjór umframt høggu-slokkur vera best.

Data frá ICES, Fiskirannsóknarstovni og fiskimonnum – eygleiðingar og meiningar **Legg til merkis:** Fiskideyðilgheit (*F*) kann av summum skiljast sum javnmett við ella í beinleiðis lineerum lutfalli við veiði. Hetta er ikki so; fiskideyðilgheit merkir lutfall millum veiði og allan fiskastovnin ella, við øðrum orðum tann partur sum verður tikin úr stovninum. Tískil kann minkandi veiði leiða til vaksandi *F*, um stovnurin minkar munandi og øvugt.

Viðvíkjandi *natúrligari deyðilgheit*, sí niðanfyri, í

stykkinum "Ivasamar ætlanir nýttar í europeiskari fiskivinnustýring".

Toskur: Fiskimenn siga frá, at toskaveiðin er minkandi í øllum veiðum. Sambært ICES er gýtingarstovnurin av toski í 2006 veikur, og vandi er fyri at toskurin á tí føroyska landgrunninum fær niðursettan førleika til at nørast. Hetta, sigur ICES, tí at gýtingarstovnurin í 2006 "er á sama stigi sum áðrenn kollapsið í 1990" og toskurin er "í vanda fyri at verða veiddur óburðardyggt" (Mynd 4.4.1.3). Vísindafólk á Fiskirannsóknarstovni søgdu, at toskastovnurin er nú bert helvtin av tí, hann var fyri bara fáum árum síðani. Fiskurin tykist hava nóg mikið av føði og er væl-vaksin. Tann gløggi eygleiðarin má kortini varnast, at fiskurin er á sama stigi, sum hann var áðrenn hansara upplóman í árunum 1995-98, tá landingarnar í 1996 og 1997 settu met (sí eisini í Jakupsstovu og Andreassen, 2004, pp. 13 & 15).

ICES heldur, helst av røttum, at um framleiðslan í 2005 og 2006 er lág, og lítið er av føði, so kann toskurin hugsast at taka húk lættari, og at hansara fiskideyðilgheit tí vil vaksa. "Tað kundi tí verið skilagott at umhugsast umfatandi minking í veiðini undir komandi fiskiári." Spurningurin er tí, hvørt og hvussu lág framleiðslan er.

Upsi: ICES sá seg ikki kunna meta um støðuna í upsastovninum orsakað av mangul upp á data. Tó eru landingarnar hjá upsatrolarum stórar, sum út frá royndum og hagtølum sambært Fiskirannsóknarstovna (í Jakupsstovu og Andreassen, 2004) er vanligt, tá toskaveiðin er minni. Breið semja tykist vera um, at gott samband er millum veruliga veiðu og stovnsmetingar, ið merkir, at góður fiskiskapur bendir á sterkan gýtingarstovn (sí niðanfyri).

Hýsa: Fiskimenn siga frá, at nógv hýsa er at fáa við línuveiði, men at hon

sýnist at "vaksa spakuliga", sum kann vera ein ábending um ov stóran stovn í mun til ta føði, sum er tøk. Eisini ICES meinar, at gýtingarstovnurin av hýsu er vaksin tey seinnu árin sum úrslit av sterkari tilgongd, iðroknar metstóran árgang frá 1999. ICES metir eisini núverandi árgangir sum lítlar, fiskavøksturinn vánaligan og gýtingarstovnin at minka.

Við støði í nýggjastu stovnsmetingum og metingum av fiskideyðilgheit flokkar ICES hýsustovnin sum "havandi fullan reprodutivian førleika" og vísir samstundis til, at stovnurin er í "vaksandi vanda fyri at verða fiskaður óburðardyggt". Sambært ICES metingar frá 2005 liggur fiskideyðilgheitin beint omanfyri tað ynskiliga, hóast "hýsu gýtingarstovnurin er vaksin tey seinnu árin sum úrslit av góðari tilgongd, herundir tann methøgi 1999 árgangurin". ICES metir tó árgangir í seinastuni "at vera smáar samstundis sum vøksturinn hjá tí einstaka fiskinum er lágur, og gýtingarstovnurin er nú minkandi."

Hesi seinastu 10 árin hevur fiskideyðilgheitin (*F*) sum mett av ICES ligið oman fyri tað F_{pa} , ið felagsskapurin hevur rátt til (F_{pa} er tann fiskideyðilgheitin ið førir stovnin til B_{pa} , sum er tað fyrivarnisliga markið fyri stovnin). Søguliga hevur gýtingarstovnurin ligið væl oman fyri B_{pa} fyri fleiri av teimum fyrru árunum í tíðarseriuni, men hevur ligið niðan fyri B_{pa} síðani 2004. Tilgongdin aftan á 2000 árgangin hevur verið miðal og undir miðal.

Gongdin í stovnunum: ICES sigur at "Landingar av toski, hýsu og upsa í Føroyum tykjast at vera nær tengd at teimum totalu støddunum á fiskastovnunum. Fyri tosk eru tindarnir og dalarnir sum heild av somu stødd, ið kann benda á, at tókan (exploitátions ratan) hevur verið lutfalsliga jøvn

gjøgnum tíðina. Fyri hýsu bendir munurin í byrjanini av tíðarseriuni á, at tókan var minkandi undir tí tíðarskeiðinum, meðan hon hevur verið lutfalsliga stöðug síðani miðskeiðis í 1970unum. Hvat upsa viðvíkur, so er ført fram, at tókan var vaksandi í fyrsta parti av tíðarskeiðinum, við hampilgum stöðuleika síðani miðskeiðis í 1970unum".

Men ICES viðgongur, at metingar av fiskideyðilgheitini byggar á teirra stovnsmetingar samsvara ikki við hesa mynd, men tað er partvís orsakað av óstöðugum metingum av fiskideyðilgheit: 1) fyri teir elstu, illa kannaðu árgangirnir, og 2) fyri teir sera smáu, illa kannaðu árgangirnar. Lutfallið millum landingar og fiskastovnar kundi tí givið eina meira javna ábending av í hvønn mun, tilfeingið verður troytt. Í stuttum, fleiri óvissur.

Kjarnin í tilráðingunum hjá ICES-/Fiskirannsóknarstovni

Toskur: Vísindafólkini ráða til at minka um veiðina í øllum veiðum, ið taka tosk, eisini har annar fiskur er meginparturin av veiðini.

Hýsa: Í ljósinum av omanfyri standandi meting av støðuni hjá hýsuni vil ICES vera við, at til tess at varðveita hýsugýtingarstovnin oman fyri B_{pa} (tað fyrivarnisliga stigið) í 2008, so krevst ein minking í verandi fiskideyðilgheit upp á 0,20 í 2007, svarandi til eina minking í veiðini upp á umleið 24%.

Upsi: Sum nevnt omanfyri, hevur ICES við sínari metodologi ikki kunnað mett um upsastovnin. Tess tilráðingar eru tiskil byggar á ymiskar metingar og fyrivarnishugburðin. Í orðunum hjá ICES: "Ein dagføring av stovnsmeting frá øðrum ári var óálítandi orsakað av stórar minking í vøkstrinum síðani 1996. Orsakað av hesum broytingum kann meting fyri 2005 ikki nýtast sum ábending um ta núverandi støðuna, og t.d. kann avkast-per-tilgongd ikki nýtast. Ymiskar sannlíkar **ætlanir** fra til sera ólíkar myndir av støðu stovnsins. Grundarlagið fyri ráðgevingina er tiskil broytt, og eingin analytisk meting er tøk. Ráðini eru nú bygd á umhugsni yvir miðal veiðitøl." Vísindafólkini eru samd um at varðveita upsaveiðina á verandi stigi. Enn ein óvissa.

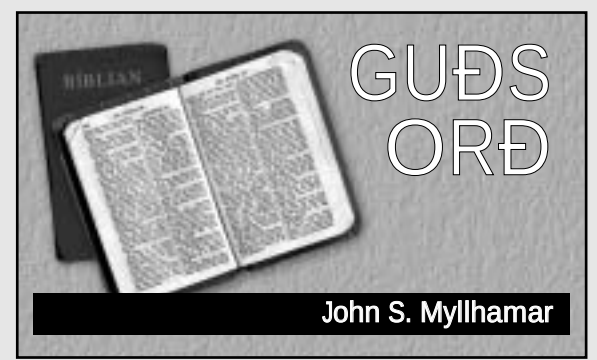
Hetta er fyrsti fiskibátur Menakhem var við, og tann fyrsti hann førði. Bátur kallaðist "Tsofia", og Menakhem kallaði dótturina eftir bátinum, meðan tað vanliga er at kalla bátin eftir dótturini.

Sjálðsom gomul mynd

Hesa sjálðsomu myndina hava vit eisini fingið frá Føroya Fornminnissavni. Vit vilja framvegis sera fegin frætta um nakar kennir menninar á myndini. Byggin í bakgrundini gevur móguliga onkrum eina ábending um hvørjir hesir ungu menninir eru.

3350F03273

Harri bjarga mær!

"Men tá ið (Pætur) sá illveðrið, óttaðist hann; og tá ið hann tók at søkka, rópaði hann og segði: "Harri, bjarga mær!"

Matteus 14, 30

Við trúgv á orðið, sum sagt var, steig Pætur út á vatnið og gekk móti Jesusi. Alt gekk væl, so leingi hann hugdi upp á Jesus og hevði álit á orðið. Men tá ið hann byrjaði at verða upptikin av aldunum, bilaði dirvið, og hann tók við tað sama at søkka.

Hóast vit ongantíð hava gingið á vatninum, eins og Pætur á sinni, kunnu vit kortini kenna okkum aftur í tí stöðu, hann var í. Ávegis gjøgnum lívið kann illveður bráðliga bresta á, brotasjógvur, sum bráðliga reisa seg, hóttir við at taka okkum í sín kalda favn; og tess meira vit stara móti illveðrinum og hugsa um okkara egna mátt at vinna á tí, tess djúpari søkkur okkara dirvi, tí stormurin kann rópa heilt inn í hjarta okkara, at hatta gongur ikki.

So nógv øðrvísi er tað, um vit ganga leið okkara eftir Jesu orðum. Er tað hann, ið hevur kallað okkum og hevur sagt við okkum, at vit mega ganga har, ið stormurin vísir seg at koma, skulu vit ikki kasta frá okkum okkara dirvi. Orð hansara er ment at halda okkum uppi, so at vit ikki søkka.

*Hann, sum kann stormar lætta
og leggja brim í sjó
og fjøll og dalir slætta,
kann finna fótum slóð.*

Ganga við einsamøll leið okkara, uttan at hann er við okkum, kunnu vit skjótt fara undir; men ganga vit saman við honum og eftir orði hansara, kunnu vit eisini rokna við hansara mátti og hansara hjálp. So eru tað ikki vit, ið avgera, hvussu endin verður, men so er tað hann.

Amen!

Komandi blað 11. januar 2007

Vegna komandi høgtíðirnar ganga hesa ferð 3 vikur til blaðið kemur út aftur, og verður tað 11. januar.

Blaðið er komið út 24 ferðir í ár, og vit kunnu gleða okkum um, at tað er betri umtøkt enn nakrantíð.

Mint verður á at gjalda blaðrokningina, sum er komin frá postverkinum. Ársgjaldið er kr. 250 ella beint omanfyri kr. 10 pr. blað.

Kokkanæmingar hjá Palla Bager

Vit høvdu hesa myndina í seinasta blaði av kokkanæmingum hjá Palla Bager í 1937 ella 1938.

Tey nøvn vit kunnu staðfesta eru:

nr. 2. Henning Johansen, Sandavágur. Hann er eisini á myndini av manningini á "William Barendsz" í seinasta blað, og her er hann nr. 12.

nr. 4. Rodmund Davidsen, Sørvágur.

nr. 5. Ove Olsen, ættaður úr Norðdepli.

nr. 9. Palle Bager.

nr. 10. Anna, kona hansara.

nr. 11. Karl Kenning, Tvøroyri, ættaður úr Sørvági.

Veit nakar um hinar at siga vilja vit fegin frætta.

3350F02104

SØLA AV RÁFISKI FYRI SKIP OG BÁTAR

Antin beinleiðis til keypara
ella umvegis Fiskamarknað.

Avgreiða skip sum ynskja
landing í Skotlandi ella í
Danmark.

Fastar prísir ella á marknað
- t.d. í Grimsby ella
Hansthalm.

Runavík · Tel 47 20 60 · www.fofish.com
Leif 23 20 61 · Kaj 23 20 65

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust
og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Eitt gott val

Drúgvir í nýtslu. Bæði tá viðvíkur livitíð
og orkunýtslu. JÄSPI-ketilin hitar hús og
heim mong ár fram í tíðina.

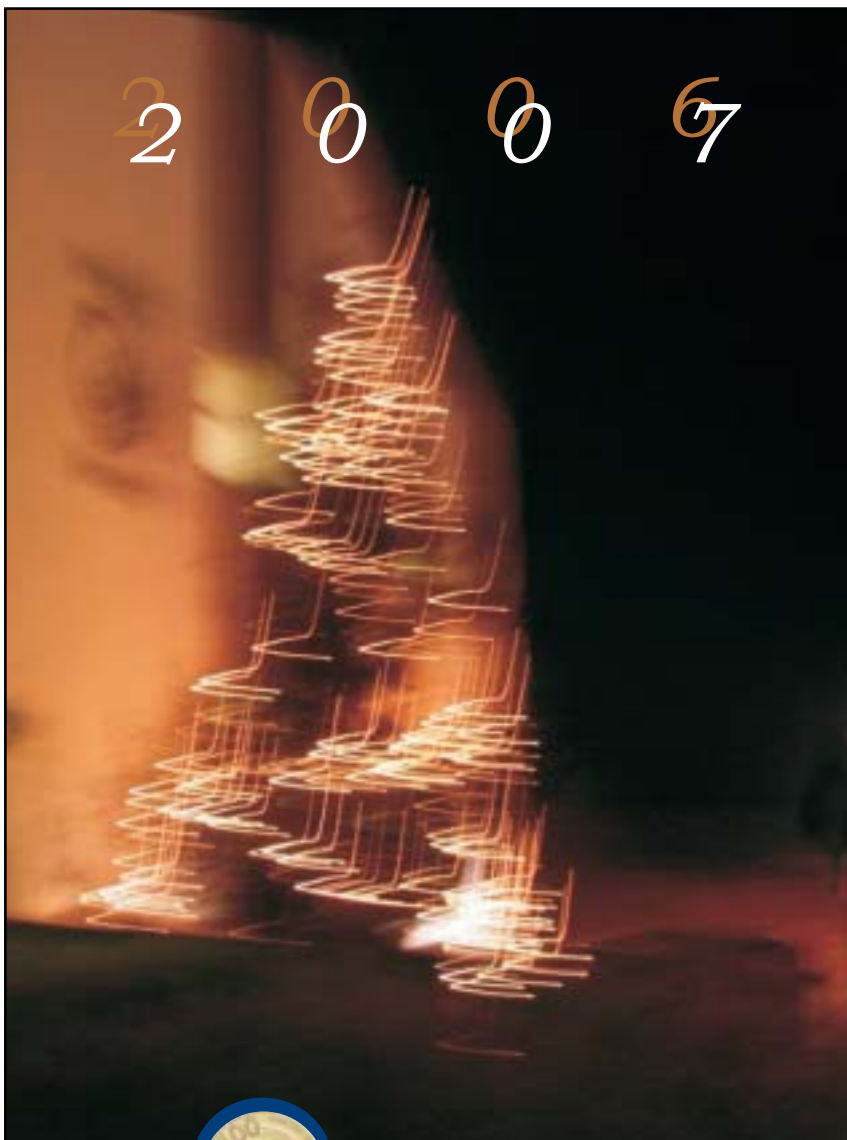
**Vit geva fegin eitt
óbindandi tilboð!**

Eisini hava vit alt tilfar
til hitaverk, sanitet og
ventilatiún.

Maria Poulsen

Smyrilsvegur 8 | 100 Tórshavn | Tel: 31 20 00 | Fax: 31 59 70

2 0 0 6

it ynskja viðskiftafólki okkara
gleðilig jól og gott nýggjár við
tøkk fyri gott samstarv í 2006.

FØROYA BANKI
100 ár - yngri enn nakrantíð

Í sambandi við mín 100 ára føðingardag 1. desember 2006 vil eg senda eina hjartans tøkk til Runavíkar Kommunu fyri vælvild, hjálp og stórfingna gávu. Somuleiðis til prest og kirkjutænarar fyri hátíðarløtuna í kirkjuni. Eisini til øll tykkum, ið stákaðust og á ymsan hátt hjálptu til. Stóra tøkk fyri vøkur orð í teimum ymsu bløðunum. Tøkk fyri gávur, fjarrit, heilsanir, røður og sangir. Tøkk til øll tykkum, ið samanvið mær hátíðarhildu dagin. Tit øll somul gjørdu mær dagin ógloymandi!

Andreas í Tarti

Øllum tykkum ynskja vit eisini eini gleðilig jól og eitt Harrans signað nýggjár.

Tær kærastu heilsur frá
Malfrýd og Andreas

www.fiskimannafelag.fo

**Vit ynskja viðskiftafólki okkara eini
gleðilig jól og eitt gott nýggjár**

petur & petur • 320870